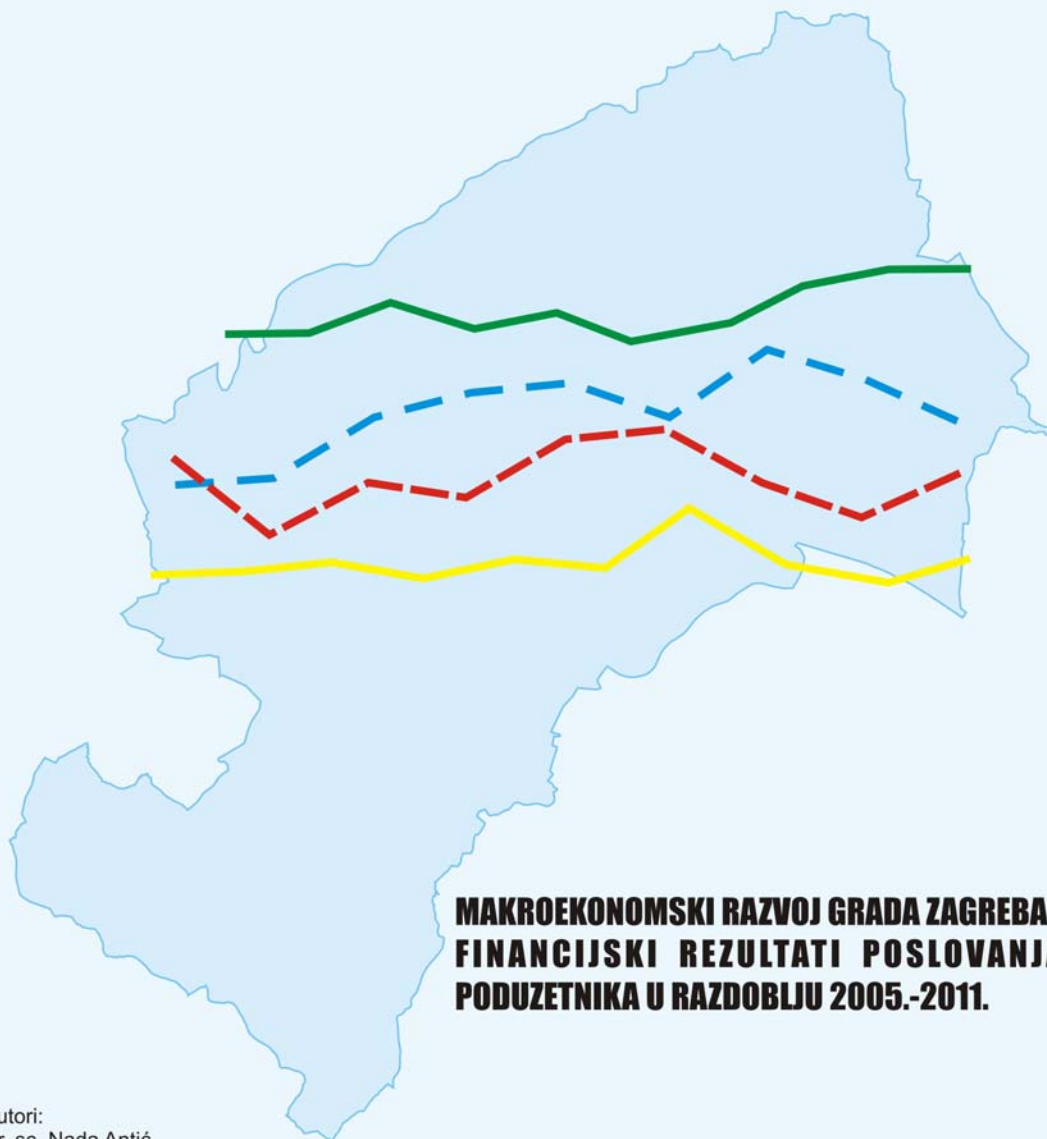

GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE I RAZVOJ GRADA

**MAKROEKONOMSKI RAZVOJ GRADA ZAGREBA I
FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA
PODUZETNIKA U RAZDOBLJU 2005.-2011.**

Autori:
Dr. sc. Nada Antić
Dr. sc. Tomislav Pejaković
Sanja Krišto, oec.

Pročelnica:
Jadranka Veselić Bruvo, dipl.ing.arh.

Zagreb, rujan 2012.

SADRŽAJ

	Str.
UVOD	3
I. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GRADA ZAGREBA	5
1. Makroekonomsko okruženje u 2011.	5
2. Demografska kretanja	8
3. Bruto domaći proizvod	14
3.1. Dinamika kretanja	14
3.2. Bruto domaći proizvod po stanovniku	16
3.3. Bruto dodana vrijednost, dinamika i struktura po djelatnostima	19
4. Tržište rada	22
4.1. Zaposlenost	22
4.2. Nezaposlenost	28
5. Bruto investicije u dugotrajnu imovinu	31
6. Vanjsko - trgovinska razmjena	35
II. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2005.-2011.	40
1. Broj poduzetnika i zaposlenih	41
2. Ukupni prihodi, dobit i gubitak	42
3. Troškovi za zaposlene i prosječne neto plaće po zaposlenom	45
4. Investicije i drugi relevantni pokazatelji	46
5. Pokazatelji uspješnosti poslovanja	48
6. Rang lista prvih deset poduzetnika	51
7. Financijski rezultati poduzetnika prema djelatnostima	52
8. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini	53
III. TENDENCIJE GOSPODARSKIH KRETANJA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA U 2012.	58
ZAKLJUČAK	62
PRILOG	63
TABLICE 1-7	64

UVOD

Predmet ove analize su promjene makroekonomskih trendova Grada Zagreba i financijskih pokazatelja njegovih poduzetnika u razdoblju 2005.-2011. te sagledavanje značenja i uloge Zagreba u ekonomskim i financijskim rezultatima gospodarstva Hrvatske. Težište je financijskih pokazatelja na ostvarenju u 2011. u odnosu na prethodnu godinu, a daje se uvid u agregirane rezultate u cjelini, po djelatnostima te prema veličini poduzetnika.

Cilj je sagledati kretanje gospodarskih i makroekonomskih indikatora, stanje i tendencije razvoja, odnose između pojedinih makroekonomskih veličina, radi informiranja nositelja gradske politike i drugih dionika razvoja Grada. Rad može poslužiti i kao polazna osnova u planiranju gradskog odnosno regionalnog razvoja.

Dva su osnovna izvora podataka u ovom radu: za I. dio Makroekonomski pokazatelji – to je Državni zavod za statistiku odnosno gradska statistika, a za II. dio - godišnji financijski izvještaji poduzetnika, kao važan alat i podloga za ocjenu uspješnosti poslovanja malih, srednjih i velikih poduzetnika. Ovi izvještaji prvenstveno služe za eksterno izvještavanje, a poduzetnici bi ih trebali koristiti i za povećanje kvalitete vlastitog poslovanja.

Prema novijim raspoloživim podacima (2011.) u Gradu Zagrebu je koncentrirano 18,4% ukupnoga stanovništva i 32,6% aktivnih poduzetnika Hrvatske. Njegov udjel u ostvarenom nacionalnom bruto domaćem proizvodu iznosi 33,3%, a u ukupnom prihodu hrvatskih poduzetnika 52,7%, što uz ostale pokazatelje i nadalje ukazuje na dominantno značenje i utjecaj na gospodarski rast i razvoj države u cjelini.

Analiza ukazuje da je zagrebačko gospodarstvo u poslovnoj 2011. godini, djelujući i dalje u otežanom makroekonomskom okruženju, postiglo nešto povoljnije agregatne financijske rezultate u odnosu na prethodnu godinu, blago je povećan broj aktivnih poduzetnika, ali je dobit nakon oporezivanja smanjena, ukupna zaposlenost opada, najviše u gospodarskim djelatnostima, posebno u prerađivačkoj industriji, dok je u izvangospodarskim u laganom porastu. Nezaposlenost raste, smanjuje se osobna potrošnja kućanstava, investicije u trajnu imovinu su prepolovljene, a inflacija je u

porastu. Financijski rezultati poslovanja potvrđuju da je gospodarstvo Zagreba, kao i Hrvatske, u 2011. još uvijek bilo u fazi prilagođavanja otežanim tržišnim uvjetima, sa slabim znakovima oporavka te se procjenjuje da će stopa rasta u Hrvatskoj biti na pozitivnoj nuli, dok se za Zagreb procjenjuje rast od oko 1 posto. Zbog pogoršanja u vanjskom okruženju, interne prezaduženosti, smanjene likvidnosti, pada investicija te fiskalne konsolidacije koju provodi Vlada, u Hrvatskoj se u 2012. očekuje ponovni realni pad bruto domaćeg proizvoda odnosno nastavak faze recesije, a rast tek u 2013., godini ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

I. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GRADA ZAGREBA

1. Makroekonomsko okruženje u 2011. godini

Nakon glavnog udara ekonomske krize na hrvatsko gospodarstvo u 2010. godini, kada je na međugodišnjoj razini u RH zabilježen realni pad bruto domaćeg proizvoda od 2,3%.

U Gradu Zagrebu u 2010. realna stopa rasta BDP-a iznosi 3,4 posto. Prema tome zagrebačko gospodarstvo pokazuje da je na kraju izlaska iz faze recesije dok je hrvatsko gospodarstvo još u krizi. Fizički obujam industrijske proizvodnje na razini Hrvatske u 2010. i 2011. i dalje je u padu (-1,4 odnosno -1,2%), dokle se po županijama statistički ne prati od 2009. kada je u Zagrebu bio u padu za 5,6% u odnosu na 2008. godinu. U promatranom razdoblju Zagreb bilježi pad fizičkog obujma industrijske proizvodnje koji je za 2009. godinu iznosio 5,6% prema 2008., odnosno kumulativno više od 10% u usporedbi sa 2007. Otada se ne raspolaže statističkim podacima o kretanju proizvodnje na razini županija odnosno Grada Zagreba. Ocjenjuje se da je industrijska proizvodnja Zagreba u 2011. i dalje u padu i bila je realno na razini od oko 75% ostvarenja iz 1989. godine. Osim toga, današnji tehnološki nivo zagrebačke industrije je znatno niži, pa je stoga i tehnološka struktura izvoza, kako ćemo vidjeti, značajno nepovoljnija.

Zbog najvećeg pada investicijskih ulaganja od svih pokazatelja kroz sve četiri godine krize, kako u Hrvatskoj, tako i na području Zagreba, smanjena je vrijednost izvršenih građevinskih radova i to u 2009. više u Zagrebu nego na razini Hrvatske, dok je u 2010. taj negativni pad bio još i veći. U Gradu Zagrebu ukupne investicije u trajnu imovinu u 2010. pale su za daljnjih 31,9% u odnosu na 2009., iako su činile gotovo trećinu ostvarenih investicija na razini Hrvatske. U skladu s time u 2010. zabilježen je daljnji pad vrijednosti izvršenih građevinskih radova za 26,3% prema prethodnoj godini, prvenstveno radi zasićenosti na tržištu stanova i poslovnih prostora. Kako se za 2011. još ne raspolaže statističkim podacima o ostvarenoj vrijednosti ukupnih investicija po županijama, prema podacima iz godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika, suditi je da su investicije i dalje u padu. Na pozitivna kretanja BDP-a u 2010. utjecala je povećana konačna potrošnja i izvoz roba i usluga.

Trgovina na malo bilježi oporavak u 2011., a indeks potrošačkih cijena je u porastu na 3,5 % u 2012. godini.

Od pozitivnih indikatora u Gradu Zagrebu posljednjih godina ističe se kretanje robnog izvoza u 2010. i 2011. iako u 2011. nešto manjom dinamikom rasta (3,9%), što čini trećinu hrvatske robne razmjene s inozemstvom.

Uvoz, nakon znatnog pada u 2009., zatim i u 2010., raste u 2011. godini i agregiran na području Grada Zagreba čini oko 58% hrvatskog uvoza. Zbog deficita vanjsko-trgovinske razmjene, saldo VTR-a i dalje je u dubokom minusu (-66,5).

Prosječne neto plaće u blagom su porastu i veće su u Gradu Zagrebu u ukupnim djelatnostima u 2010. za 17,7% u odnosu na republički prosjek. Krajem 2011. prosječne neto plaće iznosile su ukupno 6.426 i u porastu su za oko 2%, dok od lipnja 2012. dolazi do njihovog smanjivanja, posebno u javnim djelatnostima.

Broj turističkih noćenja u oporavku je od 2010., kada je u RH bio u porastu za 2,6% u Gradu Zagrebu za 3,6%, a u 2011. za 9,0% u odnosu na 2010. Broj dolazaka turista nakon pada 2009., u Zagrebu u 2010. raste dinamičnije od ostvarenog broja noćenja (+5,1), a u 2011. za 9,7%, pod utjecajem gospodarskog oporavka i porasta osobne potražnje u inozemstvu. Broj dolazaka turista u Zagrebu u 2011. predstavlja udjel od 6,4 posto u Hrvatskoj.

Broj aktivnih pravnih osoba, nakon zapaženog porasta u 2010., u 2011. je u padu za 6,1%.

U nastavku se daje pregled kretanja najvažnijih ekonomskih pokazatelja u Gradu Zagrebu posljednjih godina sa stopama rasta i udjelom u Hrvatskoj. Ažurnost samih podataka ovisi o ažurnosti njihovih izvora odnosno dostupnosti statističkih podataka po županijama.

Prema donjim relevantnim pokazateljima moguće je sagledati stanje, dinamiku razvoja te značenje Zagreba u Hrvatskoj, a ove pokazatelje također koristiti u komparativnom sagledavanju razvoja Zagreba u regiji i s drugim velikim gradovima, kako u Hrvatskoj tako i u širem europskom kontekstu.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Grada Zagreba 2009., 2010. i 2011.

	2009.	Udjel u RH	2010.	Udjel u RH	2011.*	Udjel u RH
Stanovništvo	790.582	17,8	792.860	17,9	790. 017	18,4
Ukupan broj zaposlenih – % godišnje promjene	0,6	28,0	-3,6	29,0	-2,9	28,8
Broj registrirane nezaposlenosti % godišnje promjene	30,2	13,0	17,0	11,7	10,8	13,5
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	6,1	-	7,7	-	8,2	-
Bruto investicije u fiksni kapital, % god. promjena	-20,6	32,9	-31,9	32,5	-	-
Izvoz – robni, % god. promjena, u HRK	-15,6	37,3	10,4	35,1	3,9	33,2
Uvoz – robni, % god. promjena, u HRK	-24,0	59,9	-3,1	58,9	8,7	58,3
Neto plaće Ø mjesečno – ukupno, u HRK	6.159	116,8	6.291	117,7	6.426	118,1
Dolasci turista, % god. promjena	-10,2	5,8	5,1	6,3	9,7	6,4
Noćenja turista, % god. promjena	-11,5	1,9	3,6	2,0	9,0	2,0
Broj aktivnih pravnih osoba, % god. promjena	0,1	31,1	+7,5	32,6	-6,1	32,6
Indeks potrošačkih cijena – inflacija, % god. promjena**	2,4		1,1		2,3	

Izvor: Statistički ljetopis DZS, Priopćenja DZS, www.dzs.hr, www.zagreb.hr/statistika

* Stanovništvo - Prvi rezultati Popisa 2011.

** Nova statistička metodologija inflacije. Ne raspolaže statističkim podacima o potrošačkim cijenama na razini županija, već samo na državnoj razini

Iz Tablice 1. proizlazi sljedeće:

- udjel stanovništva Zagreba u Hrvatskoj povećan je od 2001. sa 17,6 na 18,4 % prema posljednjim popisnim podacima iz 2011. (+ 10. 872), prvenstveno iz razloga opadanja broja stanovnika u državi;
- BDP prema posljednjim statističkim podacima čini trećinu BDP-a Hrvatske, temeljem čega se ocjenjuje da stopa njegova rasta u 2010. bila realno oko +2 % čime zagrebačko gospodarstvo ipak pokazuje da izlazi iz negativne faze;
- BDP po stanovniku 2010. nominalno je bio veći od državnog prosjeka za 85,4 % i iznosio je 18. 645 eura p.c.;
- broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji pada na 15,5 % udjela u ukupnoj zaposlenosti, a ukupan broj zaposlenih u Zagrebu, bez obzira na apsolutno

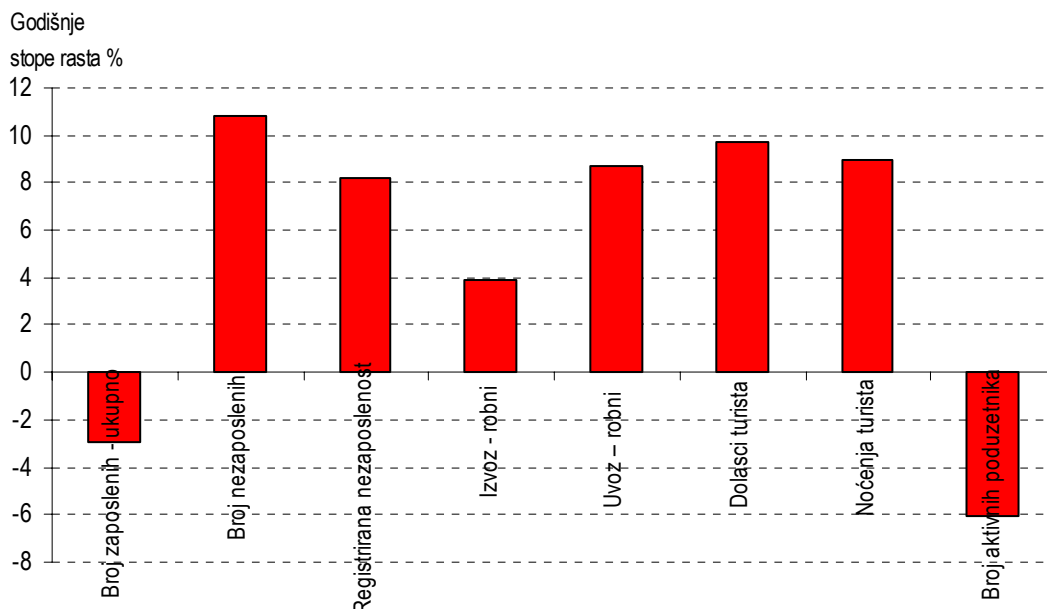
opadanje, povećava svoj udjel u zaposlenosti RH;

- robni izvoz čini 35%, a uvoz čak 58,9% od državnog;

- neto plaće su veće prosječno za 18%;

- broj pravnih osoba čini oko trećinu hrvatskih, a broj zaposlenih u njima 2011.

31,5%.

Sl. 1. Stope rasta nekih osnovnih makroekonomskih indikatora u 2011.

Ostvarenje ukupnih prihoda gradskog proračuna u 2011. je nominalno manje za 2,3%, sveukupni prihodi i primici proračuna iznosili su 6.319.610.100 kn i bili su manji za 2,9%.

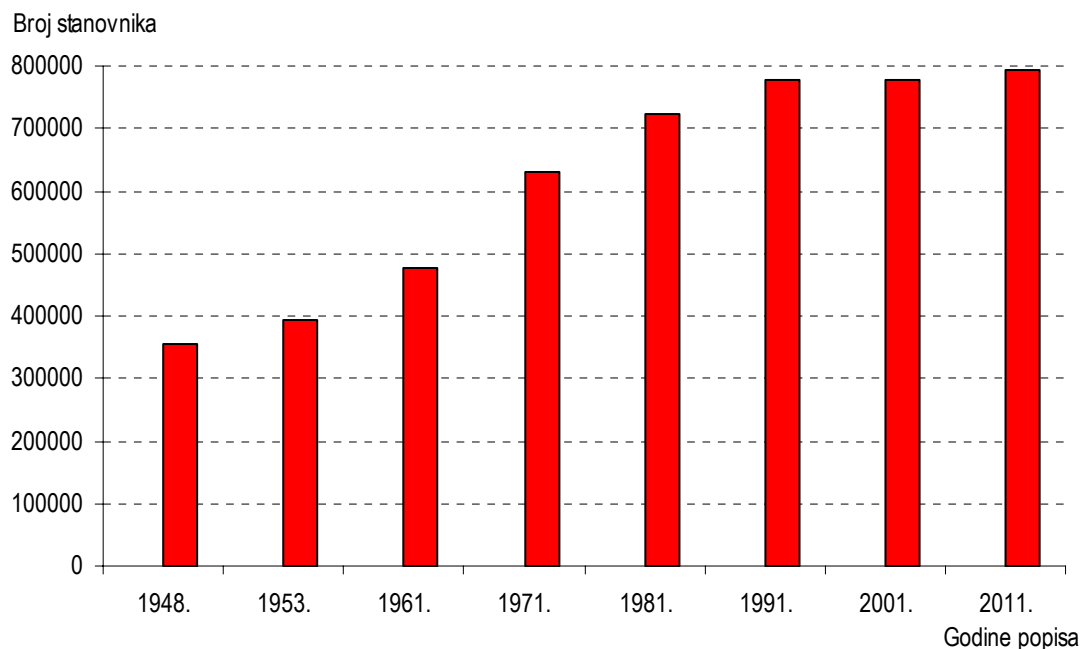
U nastavku detaljnije se izlaže dinamika kretanja i analiza svakog od ovih indikatora u razdoblju 2005. do 2011. godine.

2. Demografska kretanja

Rezultati Popisa stanovništva iz 2011. potvrđuju da je Grad Zagreb u međupopisnom razdoblju 2001.-2011. ostao u fazi niskog, premda nešto dinamičnijeg demografskog rasta, u odnosu na prethodno međupopisno razdoblje. Naime, relativna međupopisna promjena ukupnog broja stanovnika evidentirana Popisom 2011., u odnosu na 2001., iznosi +1,4% što znači da se prosječni godišnji rast stanovništva u ovom razdoblju

kretao po stopi od 0,13%. Grad Zagreb se prema tome od 2001.-2011. apsolutno povećao za oko 10.872 novih stanovnika ili prosječno oko 1.087 osoba godišnje.

To pokazuje nastavak ranije započetih trendova usporavanja demografskog rasta Zagreba u odnosu na ranija kretanja.

Slika 2. Kretanje broja stanovnika Grada Zagreba 1948.-2011.

Ukupna se populacija Hrvatske 2001.-2011. godine smanjuje za oko 3,5%. Istodobno zagrebačko stanovništvo disperzira se u naselja šireg prostora oko grada. Stoga na području okolnih naselja u sastavu Grada Zagreba i Zagrebačke županije raste dinamičnije nego na užem gradskom prostoru, iako sporijom dinamikom u odnosu na prethodno međupopisno razdoblje.

S demografsko-statističkog aspekta na rast stanovništva Zagreba u posljednjem međupopisnom razdoblju utjecao je prvenstveno pozitivni migracijski saldo odnosno pozitivna razlika između broja doseljenih i odseljenih, a u manjoj mjeri prirodni prirast.

Pozitivni prirodni prirast i migracijski saldo posljednjih godina, bilježi se na području četvrti: Novi Zagreb – zapad, Gornja i Donja Dubrava, Podsused – Vrapče, a najviše na području četvrti Stenjevec i Sesveta, gdje je i najveći porast ukupnog stanovništva.

Tablica 2. Promjena broja stanovnika po gradskim četvrtima Grada Zagreba 2001. - 2011.

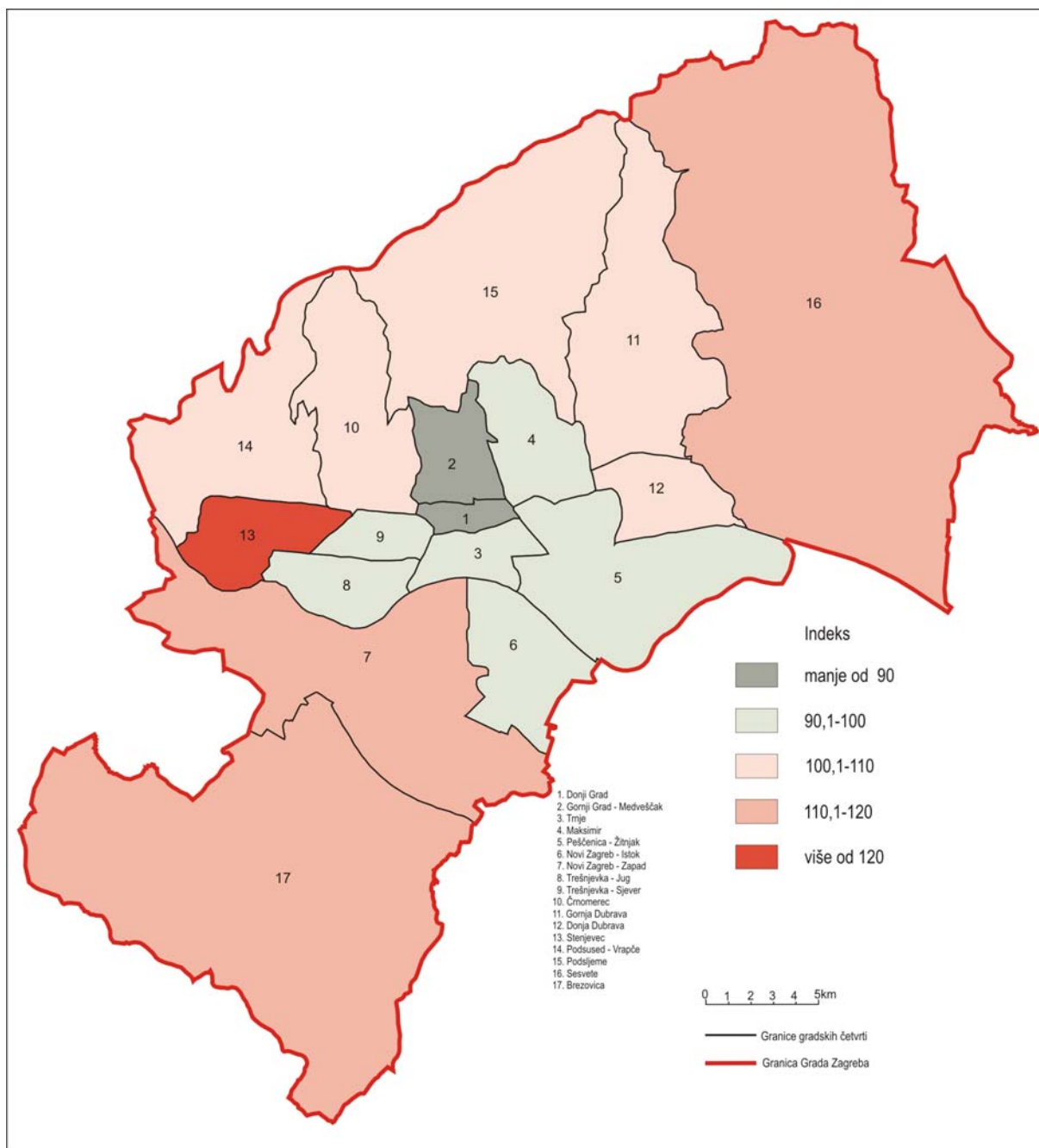
	Ukupan broj stanovnika		Apsolutna promjena	Indeks 2011./2001.	Prosječna godišnja stopa rasta-pada
	2001.	2011.			
Grad Zagreb	779.145	790.017	10.872	101,4	0,14
Donji Grad	45.108	37.024	-8.084	82,1	-1,95
Gornji Grad-Medveščak	36.384	30.962	-5.422	85,1	-1,60
Trnje	45.267	42.282	-2.985	93,4	-0,68
Maksimir	49.750	48.902	-848	98,3	-0,17
Peščenica-Žitnjak	58.283	56.487	-1.796	96,9	-0,31
Novi Zagreb-istok	65.301	59.055	-6.246	90,4	-1,00
Novi Zagreb-zapad	48.981	58.103	9.122	118,6	1,72
Trešnjevka-sjever	55.358	55.425	67	100,1	0,01
Trešnjevka-jug	67.162	66.674	-488	99,3	-0,07
Črnomerec	38.762	38.546	-216	99,4	-0,06
Gornja Dubrava	61.388	61.841	453	100,7	0,07
Donja Dubrava	35.944	36.363	419	101,2	0,12
Stenjevec	41.257	51.390	10.133	124,6	2,22
Podsused-Vrapče	42.360	45.759	3.399	108,0	0,78
Podsljeme	17.744	19.165	1.421	108,0	0,77
Sesvete	59.212	70.009	10.797	118,2	1,69
Brezovica	10.884	12.030	1.146	110,5	1,01

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo po naseljima, DZS, Zagreb, 2002.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo po gradskim četvrtima, DZS, Zagreb, 2012.

Pozitivno kretanje stanovništva imaju također četvrti: Brezovica, Podsljeme, Podsused -Vrapče, Trešnjevka-sjever i Trešnjevka-jug stagniraju, dok se područje depopulacije središnjeg područja grada u ovom razdoblju proširilo na prostor Peščenice – Žitnjak.

Daljnje opadanje ukupnog broja odvija se u središnjem dijelu grada odnosno u centralnim gradskim četvrtima: Donjem i Gornjem Gradu - Medveščaku, kao i Novom Zagrebu - istok, prvenstveno radi starenja stanovništva te internog preseljenja stanovništva mlađih dobni skupina u druge dijelove grada s novijom stambenom izgradnjom.

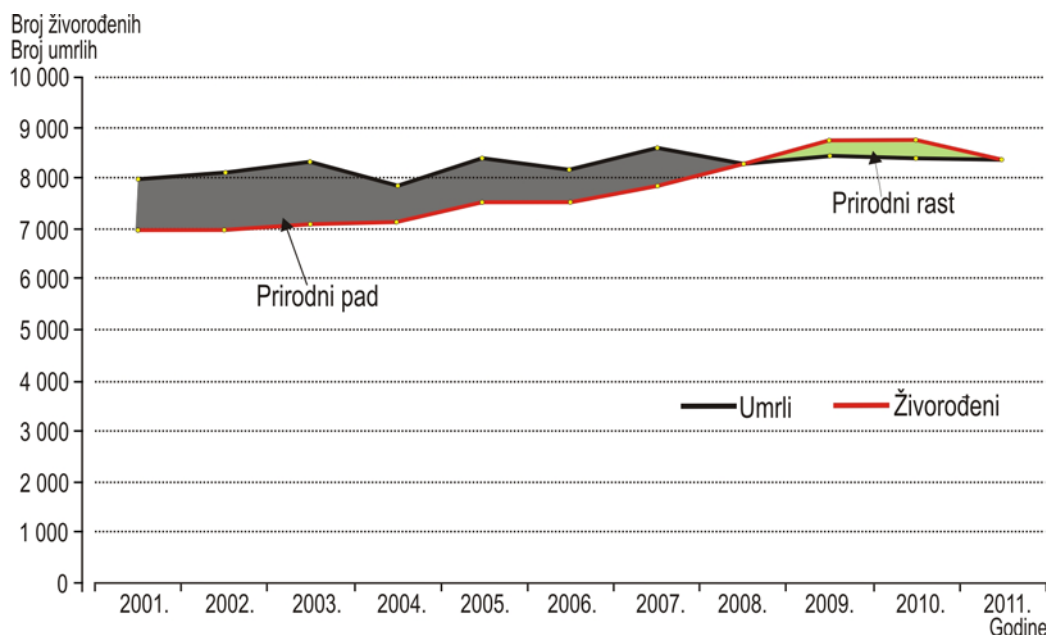

Slika 3. Gradske četvrti Grada Zagreba prema indeksu promjene broja stanovnika 2001. - 2011. godine

Gustoća je stanovništva u Gradu Zagrebu povećana sa 1.215 na 1.232 stanovnika po km², uz nastavak ranije uočenih tendencija demografske decentralizacije u prostoru.

Analiza kretanja stanovništva po naseljima u Gradu ukazuje da je centralno naselje Zagreb u blagom opadanju (indeks 99,6), a u upravno-teritorijalnom obuhvatu Grada Zagreba demografski najintenzivnije raste istočno središnje naselje Sesvete (indeks

120,4). Slijede druga prigradskih naselja sesvetskog područja, te gotovo cijela skupina naselja južnog dijela Grada oko i južno od zagrebačke obilaznice.

Slika 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Zagreba od 2001. do 2011.

Ovakva demografska kretanja odvijaju se zahvaljujući prvenstveno doseljavanju stanovništva na ovo područje u ranijem razdoblju, dobnoj strukturi, povezano s dostignutom razinom razvoja, podržano daljnjim osnaživanjem društvene i komunalne infrastrukture te stambene izgradnje.

Tablica 3. Promjena broja stanovnika po naseljima Grada Zagreba 2001. i 2011.

	Ukupan broj stanovnika		Apsolutna promjena	Indeks 2011./2001.	Prosječna godišnja stopa rasta-pada
	2001.	2011.			
Grad Zagreb - ukupno	779.145	790.017	10.872	101,4	0,14
-naselje Zagreb	690.953	688.163	-2.790	99,6	-0,04
-naselje Sesvete	44.914	54.085	9.171	120,4	1,88
-ostala naselja-ukupno	43.278	47.769	4.491	110,4	0,99
-južna naselja	23.456	26.753	3.297	114,1	1,32
-istočna naselja	19.822	21.016	1.194	106,0	0,59

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo po naseljima, DZS, Zagreb, 2002.
Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo po naseljima, DZS, Zagreb, 2012.

Dosadašnja razvojna istraživanja potvrđuju da je rast zagrebačkog stanovništva, podržan migracijama, bio u pozitivnoj korelaciji s ukupnim društvenim, posebno gospodarskim razvojem.

Udjel stanovništva naselja Zagreb u ukupnom stanovništvu upravno-teritorijalnog obuhvata Grada Zagreba u posljednjih deset godina nastavio se smanjivati, kao nastavak ranije započetih tendencija, budući da demografski raste gradska okolica odnosno intenzivira se proces metropolizacije grada u gradsku regiju.

Prirodni prirast od 1992. u negativnoj je fazi bio sve do 2008., kao i kod većine razvijenih gradova u Europi, od kada je ponovno u blagom porastu, tj. za 2008., 2009. i 2010. Grad Zagreb i njegovo okolno područje (Zagrebačka županija) imali su u ovom razdoblju najveći pozitivni neto saldo migracija od svih drugih županija.

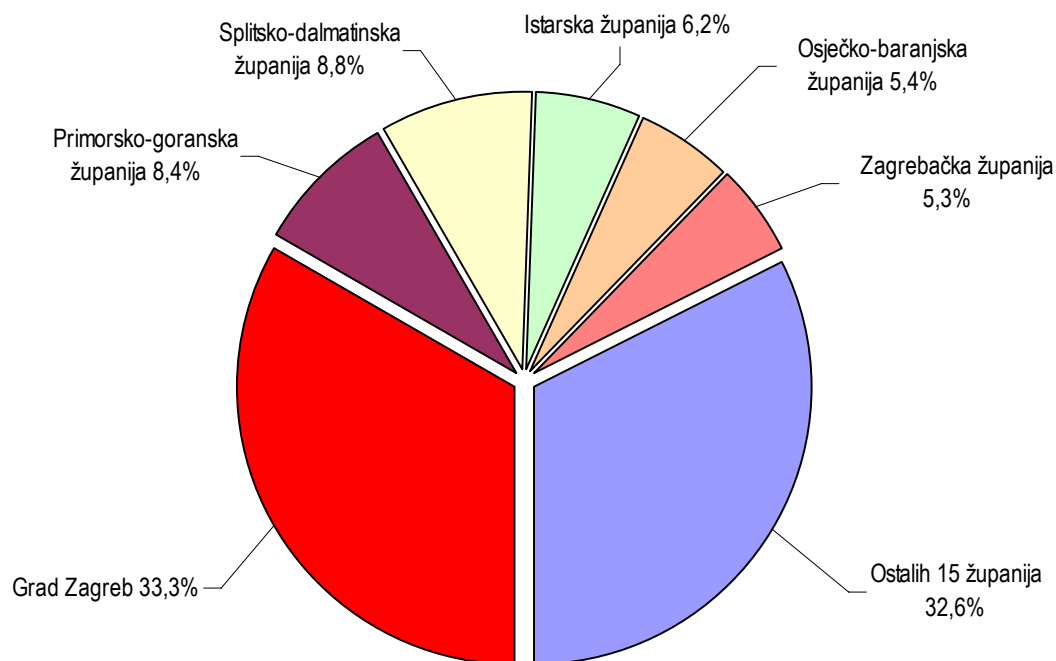
Globalni čimbenik povećanja nataliteta je kretanje životnog standarda, što je povezano s ukupnim gospodarskim i društvenim razvojem. Demografska kretanja, posebno kvalitativna obilježja stanovništva, temelj su za projekciju tržišta radne snage i zaposlenosti i važan su indikator za planiranje gospodarskog, obrazovnog, zdravstvenog i socijalnog razvoja.

Promatrano s pozicije dugoročnijeg gospodarskog razvoja Grada Zagreba, udjel radnog kontingenta, posebno zaposlenih u ukupnom stanovništvu aktualizira temu poticanja poduzetništva i potrebe stvaranja takvog poduzetničkog okruženja koje će voditi rastu zaposlenosti i ukupnog blagostanja.

3. Bruto domaći proizvod

3.1. Dinamika kretanja

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, temeljenim na Europskom sustavu nacionalnih računa iz 1995. godine (ESA 95), Grad Zagreb je prema posljednjim raspoloživim konačnim podacima za 2010. ostvario ukupan bruto domaći proizvod (BDP), kao glavni indikator razvijenosti i veličine gospodarstva, u iznosu od 14.781 milijuna EUR, što je činilo trećinu BDP-a Hrvatske. Ovaj udjel je u porastu od 28,7% godine 2000. na 33,3% prema posljednjim podacima za 2010.

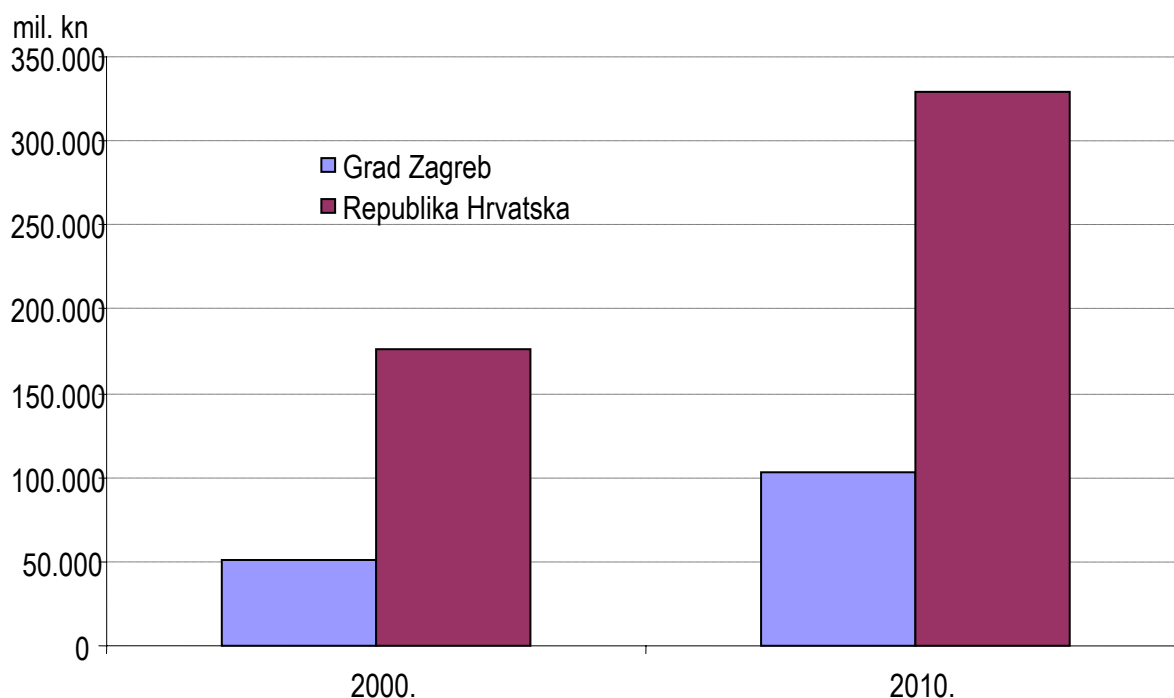
Slika 5. Županijski udjeli u BDP-u RH 2010.

Prema indikatoru BDP-a po stanovniku, Grad Zagreb je i dalje predvodnik u skupini županija koje su iznad nacionalnog prosjeka i u 2010. imao je za 85,4% veći ovaj indikator od nacionalnog prosjeka. U skupini županija s iznad prosječnim BDP/stanovniku bile su još: Istarska, Primorsko-goranska i Dubrovačko-neretvanska županija, dok su ostale bile niže od nacionalnog prosjeka.

Tablica 4. Bruto domaći proizvod Grada Zagreba u odnosu na RH u razdoblju 2005. - 2010.

Godina	Grad Zagreb		Republika Hrvatska		Implicitni deflator BDP-a
	BDP u mil. kn tržišne cijene	Godišnja stopa rasta	BDP u mil. kn tržišne cijene	Godišnja stopa rasta	
2005.	82.420	7,1	266.652	4,3	103,3
2006.	89.397	5,1	291.044	4,9	104,0
2007.	96.658	5,0	318.308	5,1	104,1
2008.	105.620	2,9	343.412	2,1	105,7
2009.	103.331	-4,5	328.672	-6,9	102,9
2010.	107.700	3,4	323.807	-2,3	100,8

Izvor: Bruto domaći proizvod za RH, prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije 2000.-2006., Priopćenje br. 12.1.5. i Bruto domaći proizvod za RH, prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije za 2009., Priopćenje br. 12.1.2., DZS, 2012.

Slika 6. Bruto domaći proizvod Grada Zagreba i RH 2000. i 2010. (tržišne cijene) u mil. kn

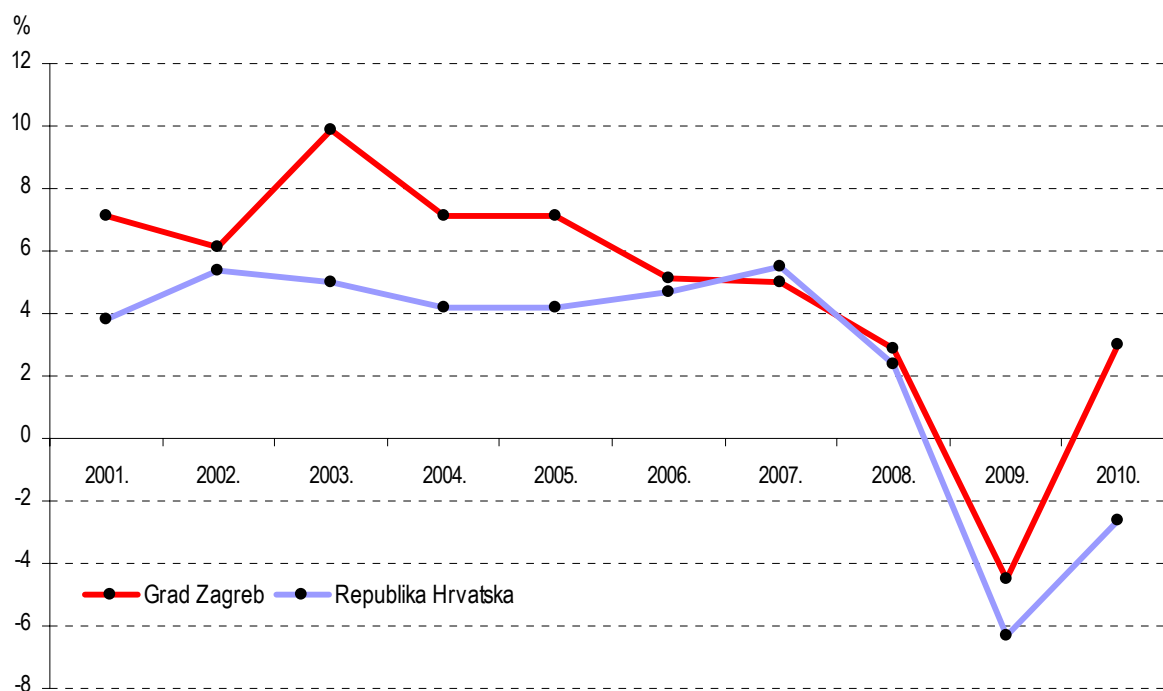
Tablica 5. Indeksi potrošačkih cijena, inflacija (% promjene)

2001./2000.	2002./2001.	2003./2002.	2004./2003.	2005./2004.	2006./2005.	2007./2006.	2008./2007.	2009./2008.	2010./2009.	2011./2010.
103,8	101,7	101,8	102,1	103,3	103,2	102,9	106,1	102,4	101,1	102,3

Izvor: Statistička izvješća br. 1483, Cijene 2011., DZS

Godina 2010. u Hrvatskoj je obilježena padom BDP-a, zbog pada ukupnih gospodarskih aktivnosti uvjetovano posljedicama gospodarske krize. Kako je objavila

državna statistika, sve kategorije BDP-a u 2010. osim izvoza roba i usluga, prema rashodnoj metodi bilježe realan pad pri čemu su izdaci za potrošnju kućanstava, najveća kategorija u BDP-u, realno pali za 0,6%; a najveći je realan pad bruto investicija u fiksni kapital koji je iznosio -17%. Izvoz roba i usluga veći je za 7% dok je uvoz roba i usluga manji za 1,4%.

Slika 7. Kretanje godišnje stope rasta BDP 2001.-2010. godine

U 2010. godini, prema statističkim rezultatima, BDP RH je manji za 2,3% u odnosu na prethodnu godinu, a realna stopa BDP Grada Zagreba pozitivna je u prvom redu zbog porasta izvoza i minimalnog porasta potrošnje.

3.2. Bruto domaći proizvod po stanovniku

Bruto domaći proizvod po stanovniku važan je makroekonomski pokazatelj dostignutog stupnja razvijenosti i životnog standarda nekog područja, a ovisi o ostvarenoj vrijednosti BDP i dinamici kretanja stanovništva u promatranom razdoblju. Zagreb je, kako je navedeno, prvi na rang listi županija prema BDP/stanovniku koji je u 2010. iznosio 18.645 EUR i više od dva puta je veći nego 2000. godine.

Ostvareni BDP/stanovniku Hrvatske 2010. iznosio je 10.057 EUR ili 54% od zagrebačkog, dok je isti pokazatelj za Zagreb bio veći za 85,4% od nacionalnog prosjeka.

Tablica 6. Kretanje BDP-a po stanovniku u Gradu Zagrebu, i RH, 2000.-2010.

- tekuće cijene-

Godine	HRK		EUR	
	Grad Zagreb	RH	Grad Zagreb	RH
2000.	65.135	39.919	8.532	5.229
2001.	72.272		9.674	5.752
2002.	77.989	45.893	10.529	6.331
2003.	87.194	51.125	11.527	6.759
2004.	95.201	55.312	12.701	7.379
2005.	105.201	59.516	14.216	8.042
2006.	113.996	64.491	15.567	8.807
2007.	122.995	70.835	16.766	9.656
2008.	134.020	77.158	18.554	10.682
2009.	130.749	74.208	17.814	10.111
2010.	135.853	73.277	18.645	10.057

Izvor: Godišnja priopćenja, DZS

Dinamiku kretanja BDP/stanovniku u ovom razdoblju pokazuju sljedeći podaci:

Tablica 7. Indeksi kretanja BDP-a po stanovniku u Gradu Zagrebu i RH 2000.-2010.

-tekuće cijene-

Godine	HRK		EUR	
	Grad Zagreb	RH	Grad Zagreb	RH
2000.	-	-	-	-
2001.	111	107,7	113,4	110
2002.	107,9	106,8	108,8	110,1
2003.	111,8	111,4	109,5	106,8
2004.	109,2	108,2	110,2	109,2
2005.	110,5	107,6	111,9	109
2006.	108,4	108,4	109,5	109,5
2007.	107,9	109,8	107,7	109,6
2008.	108,9	108,9	110,7	110,6
2009.	97,6	96,2	96,0	94,7
2010.	103,9	98,7	104,7	99,5

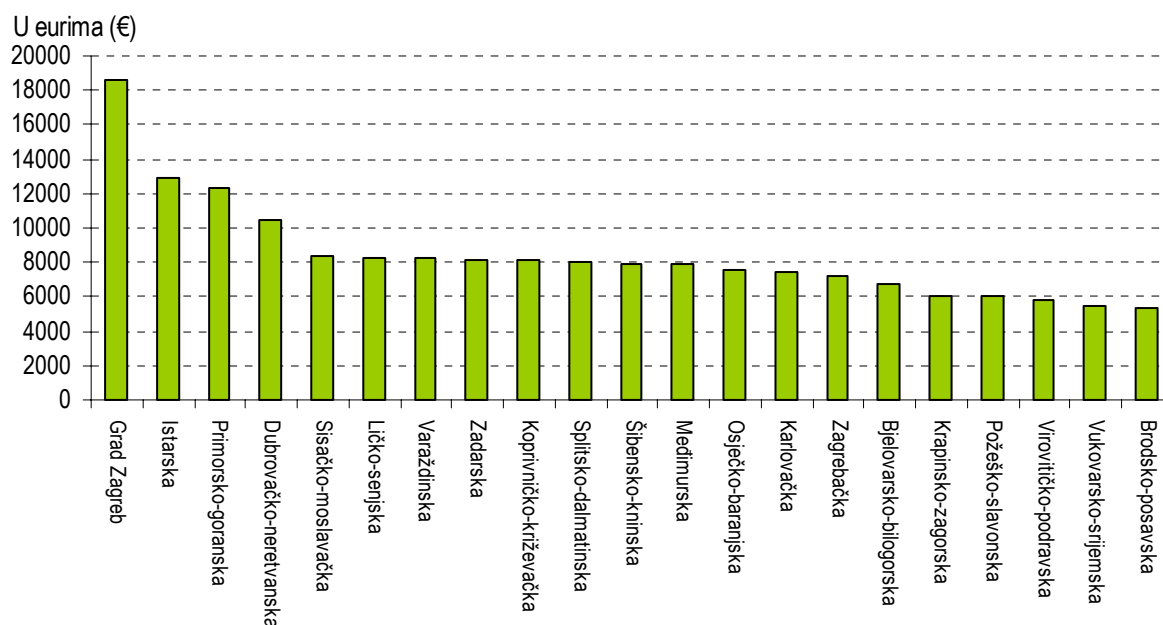
Izvor: DZS, Priopćenje 2010.

Budući da Zagreb svojom ulogom i značenjem uvelike utječe na širenje razvoja na svoje okolno područje, u novijem razdoblju intenzivirana je razvojna dinamika na području Zagrebačke županije gdje živi oko 317.000 stanovnika, gdje ima preko 60.000 radnih mjesta, a na ovom području jačaju gospodarske djelatnosti i

poduzetnička infrastruktura. Stoga se ostvaruje pozitivan pomak u položaju ove županije na rang ljestvici županija.

Zbog znatno dinamičnijeg rasta Zagreba, mjereno indikatorom BDP po stanovniku, ali i prema drugim pokazateljima razvoja, uključujući i indikatore kvalitete života, u odnosu na druge županije, rastu županijski razvojni dispariteti između županija s najvećim i najmanjim BDP po stanovniku u Hrvatskoj.

Prema ovom indikatoru taj je omjer prema podacima za 2010. godinu iznosio 1:3,5 maksimum je predstavljao BDP/pc Grada Zagreba, a minimum Brodsko-posavske županije sa 5.357 €/stanovniku.

Slika 8. Rangiranje županija prema BDP po stanovniku u EUR, 2010.

3.3. Bruto dodana vrijednost, dinamika i struktura po djelatnostima

Granska struktura BDP-a daje uvid u dostignuti stupanj gospodarskoga razvitka te mogućnost sagledavanja pravaca daljnjeg razvoja koji bi se trebao temeljiti na optimalnom odnosu između proizvodnog i uslužnog sektora odnosno proizvodnoj orijentaciji zasnovanoj na kombinaciji tehnološki složenijih proizvodnji s većom

dodanom vrijednosti s jedne strane, a s druge strane, na djelatnostima potrošnog sektora i javnim uslugama u širem smislu.

Od 1997. kod nas se primjenjuje Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD) prema kojoj se sve djelatnosti razvrstavaju u 17 područja, što je usporedivo s europskim i svjetskim statističkim standardima. Do tada je na snazi bila Jedinствена klasifikacija djelatnosti pa podaci po djelatnostima nisu u potpunosti metodološki usporedivi sa novijima. Stoga, usporedbu po djelatnostima s ranijim podacima (prije 1997.), možemo smatrati samo grubom aproksimacijom.

„Visoko razvijene zemlje s prosječnim BDP-om po stanovniku iznad 30.000 USD (PPP, 2005.) u prosjeku su imale sljedeće udjele po djelatnostima: udio poljoprivrede 7%, industrije 31%, a usluga 62%.

Analiza promjena u strukturi BDP-a u Gradu Zagrebu pokazuje da je djelatnost industrije krajem osamdesetih godina 20. stoljeća¹ sudjelovala sa gotovo 40 postotnim udjelom (39,9%) u novododanoj vrijednosti, građevinarstvo je također imalo veći udjel nego danas (10,8%), trgovina 23,7%, dok je financijski sektor činio svega 5,5% (u RH 2,5%).

Premda se gospodarska struktura općenito sporo mijenja, u novije vrijeme dolazi do značajnih promjena u strukturi bruto domaćeg proizvoda odnosno bruto dodane vrijednosti po djelatnostima.

Međutim, u razdoblju 2000. do 2008., kao nastavak ranije započetih trendova, dolazi do daljnjih promjena koje se očituju u smanjenju udjela industrije, a porastu udjela ukupnih usluga (trgovine, financija i ostalih uslužnih djelatnosti), zbog orijentacije na jačanju trgovačkog i financijskog sektora. U međuvremenu, nakon 10 godina (2010.), trgovina izbija na prvo mjesto s udjelom strukturi BDV-a od 21,9%. U Hrvatskoj je ovaj sektor činio 20,1% i također je na prvom mjestu u strukturi novododane vrijednosti.

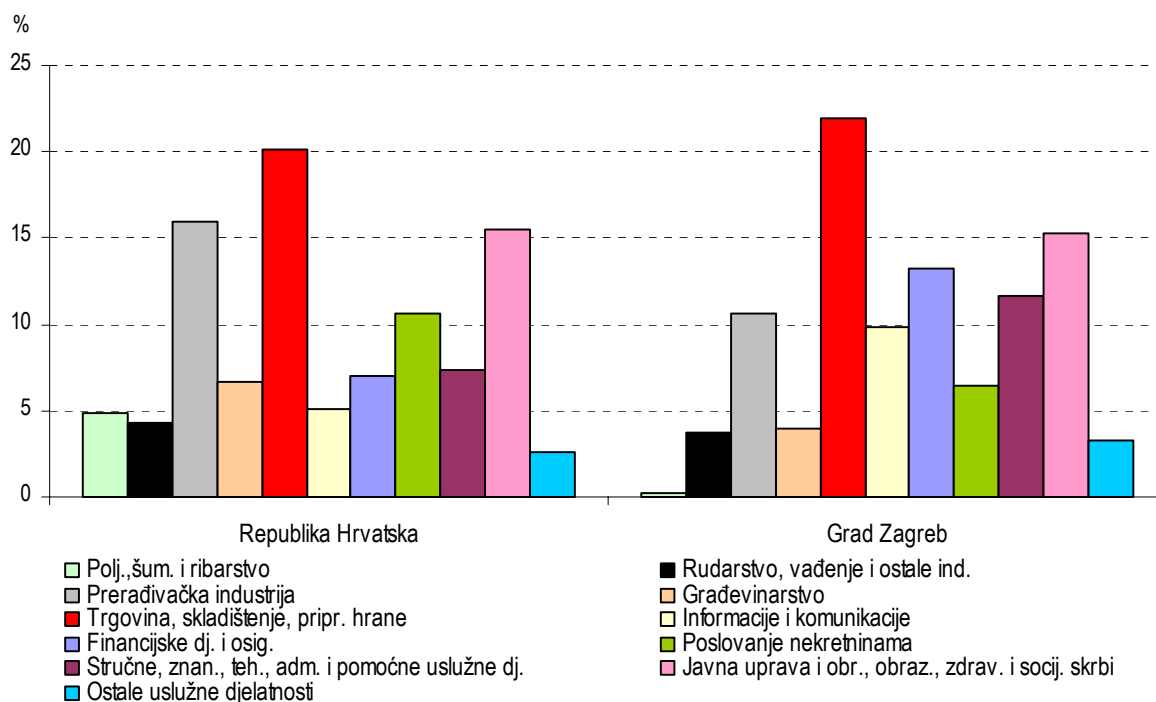
¹ Izvor: Statistički godišnjak Republike Hrvatske 1990. „RZZS, Zagreb, 1990., kada je zbog posljednjeg statističkog praćenja BDP po bivšim općinama u Zagrebu bilo moguće napraviti ove približne usporedbe prema prostornom obuhvatu iz 2007.

Tablica 8. Struktura bruto dodane vrijednosti Grada Zagreba po djelatnostima NKD-a, 2010. godine u mil. kuna

tekuće cijene

	Republika Hrvatska		Grad Zagreb		Udio Grada Zagreba u RH
	vrijednost	struktura (%)	vrijednost	struktura (%)	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	13.649	4,9	173	0,2	1,3
Prerađivačka ind., rudarstvo, vađenje i ostale industrije	55.935	20,2	13.185	14,3	23,6
- od toga Prerađivačka industrija	44.131	15,9	9.751	10,6	22,1
Građevinarstvo	18.594	6,7	3.660	4,0	19,7
Trgovina na vel. i malo, prijevoz, skladištenje, prapr. i usluž. hrane	55.746	20,1	20.174	21,9	36,2
Informacije i komunikacije	14.060	5,1	9.003	9,8	64,0
Financijske djelatnosti i osiguranja	19.303	7,0	12.164	13,2	63,0
Poslovanje nekretninama	29.305	10,6	5.952	6,5	20,3
Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	20.197	7,3	10.770	11,7	53,3
Javna uprava i obrana, obrazovanje, zdravstvo i socijalne skrbi	42.990	15,5	14.053	15,3	32,7
Ostale uslužne djelatnosti	7.274	2,6	3.016	3,3	41,5
Ukupno- bruto dodana vrijednost	277.053	100	92.149	100	33,3

Izvor: Priopćenje DZS, 12.1.2., 2013.

Slika 9. Struktura bruto dodane vrijednosti Grada Zagreba po djelatnostima 2010.

U Zagrebu slijede javna uprava obrazovanje i zdravstvo s 15,3%, zatim financijske djelatnosti i osiguranja (13,2%) te stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (11,7%), a tek zatim prerađivačka industrija s 11,6% (na 5. mjestu) s tendencijom opadanja u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi BDV gospodarskih djelatnosti na razini Hrvatske, Zagreb ima izrazito visoki udjel u sektoru informacije i komunikacije 64,0%, zatim u financijskim djelatnostima i osiguranju (63,0%) slijede stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (53,3%). Ostale uslužne djelatnosti zastupljene su sa 41,5%, slijede trgovina i srodne djelatnosti (36,2%), a tek potom javna uprava i obrana, obrazovanje i zdravstvo (32,7%).

Zagreb je prema strukturi BDV-a u 2010. bio informacijsko i financijsko središte te središte stručnih, znanstvenih i ostalih uslužnih djelatnosti.

4. Tržište rada

4.1. Zaposlenost

Uvidom u strukturu gospodarstva Grada Zagreba iz razdoblja prije 1990. mjereno indikatorom zaposlenosti, potvrđuje se da je najviše zaposlenih u Zagrebu bilo u industriji (107.710 ili 29,8%, prema podacima iz 1989.), dok je prema podacima za 2011. u industriji sa srodnim djelatnostima radilo 56.289 zaposlenih² i konstantno je u opadanju. To znači da je zaposlenost u zagrebačkoj industriji u posljednjih 20 godina gotovo prepolovljena.

U razdoblju 1989.–2011. također je došlo do drastičnog pada zaposlenih u građevinarstvu za 40%, dok je u trgovini došlo do porasta čak za 47%. I ostale uslužne djelatnosti turizam, ugostiteljstvo, financijski sektor te informacije i komunikacije, također bilježe porast zaposlenih, posebno od 2005. godine.

Udjel zaposlenih u zagrebačkoj prerađivačkoj industriji u 2011. godini iznosio je 11,8%, u poljoprivredi je bilo najmanje zaposlenih 0,3%, dok je najveći udjel od gospodarskih djelatnosti imala trgovina 18,8%. Udjeli ostalih gospodarskih djelatnosti kreću se u rasponu od 5 do 8%. U financijskom posredovanju zaposleno je oko 5%, u prijevozu, skladištenju i vezama 5,2%, u informacijama i komunikacijama 5,5%, u

² Od ukupnog broja zaposlenih u „industriji BCDE“ u rudarstvu i vađenju (B) zaposleno je 1.642, u prerađivačkoj industriji (C) 47.003, u opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D) 3.633, a u opskrbi vodom; uklanjanju otpadnih voda, gospodarenju otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) 4.011 zaposlenika.

građevinarstvu 6,9% te u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima 8,1%.

Tablica 9. Kretanje ukupno zaposlenih u Gradu Zagrebu od 2005. do 2011. godine

GRAD ZAGREB	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupno zaposleni*	371.525	388.581	406.711	421.585	424.263	408.864	397.365
Zaposleni u pravnim osobama ¹⁾	323.090	339.802	358.457	374.108	378.938	367.764	359.430
Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama ²⁾	47.354	47.838	47.415	46.725	44.635	40.479	37.348
Zaposleni osiguranici poljoprivrednici ²⁾	1.081	941	839	752	690	621	587
Nezaposleni ³⁾	41.143	39.137	34.334	27.808	28.513	37.327	41.368
Stopa registrirane nezaposlenosti ⁴⁾ (%)	10,0	9,2	7,8	6,2	6,3	8,4	9,4

Izvor: Zaposlenost i nezaposlenost 2011., Godišnje priopćenje, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada, Odjel za statistiku, www.zagreb.hr

* Uključen je procijenjeni broj zaposlenih u poslovnim subjektima koji zapošljavaju manje od 10 zaposlenih. Ovaj dio pokazuje znatan porast, na što u mnogome utječu statističke metodološke promjene.

Nekadašnje prvenstvo Zagreba po zaposlenosti u industriji danas su preuzele negospodarske (uprava, obrazovanje, zdravstvo i sl.) djelatnosti, a od gospodarskih trgovina. Za razliku od pada broja zaposlenih u industriji odnosno rasta u svim gospodarskim djelatnostima za svega 4,9 % koje su u ovom razdoblju (2005.- 2011.) u negospodarskim djelatnostima došlo je do znatno većeg rasta zaposlenosti i to za 14,6 %.

Tablica 10. Zaposleni u gospodarskim i izvan gospodarskim djelatnostima u Gradu Zagrebu od 2005. do 2011. godine

Godine	Zaposleni (broj)				Zaposleni struktura (%)			
	Ukupno	gospodarske djelatnosti	prerađivačka industrija	izvan gospodarske djelatnosti	Ukupno	gospodarske djelatnosti	prerađivačka industrija	izvan gosp. djelatnosti
2005.	370.849	291.975	60.777	78.859	100	79,0	16,0	21,0
2006.	387.667	306.255	60.989	81.291	100	79,0	16,0	21,0
2007.	405.231	321.159	63.097	83.772	100	79,0	16,0	21,0
2008.	420.760	333.705	63.206	86.836	100	79,0	15,0	21,0
2009.	423.573	334.483	54.355	89.043	100	79,0	13,0	21,0
2010.	408.243	318.432	50.318	89.778	100	78,0	12,0	22,0
2011.	396.778	306.406	47.003	90.341	100	77,0	12,0	23,0

Izvor: Isto kao za Tablicu 9.

Od 2009. godine smanjenje broja zaposlenih u gospodarskim djelatnostima, te porast u negospodarskim djelatnostima, prvenstveno u državnim službama, jasan je

pokazatelj da je u Zagrebu, kao i općenito u Hrvatskoj, dolazi do opće birokratizacije društva. Politička vlast u Hrvatskoj u svojoj nesposobnosti da donese i provede mjere kojima će pokrenuti gospodarstvo, svjesno koncentrira jedan dio nezaposlenog stanovništva u državnu upravu, čime dodatno opterećuje gospodarstvo.

Ako je u razdoblju socijalističkog planskog razvoja bilo prisutno tzv. socijalno zapošljavanje u gospodarskim djelatnostima, posebno u industriji, (više zaposlenih nego li je ekonomski bilo potrebno), da bi se smanjila socijalna napetost i razlike, u novijem razdoblju prisutno je prekomjerno zapošljavanje u negospodarskim djelatnostima, ponajviše u državnoj upravi i srodnoj administraciji.

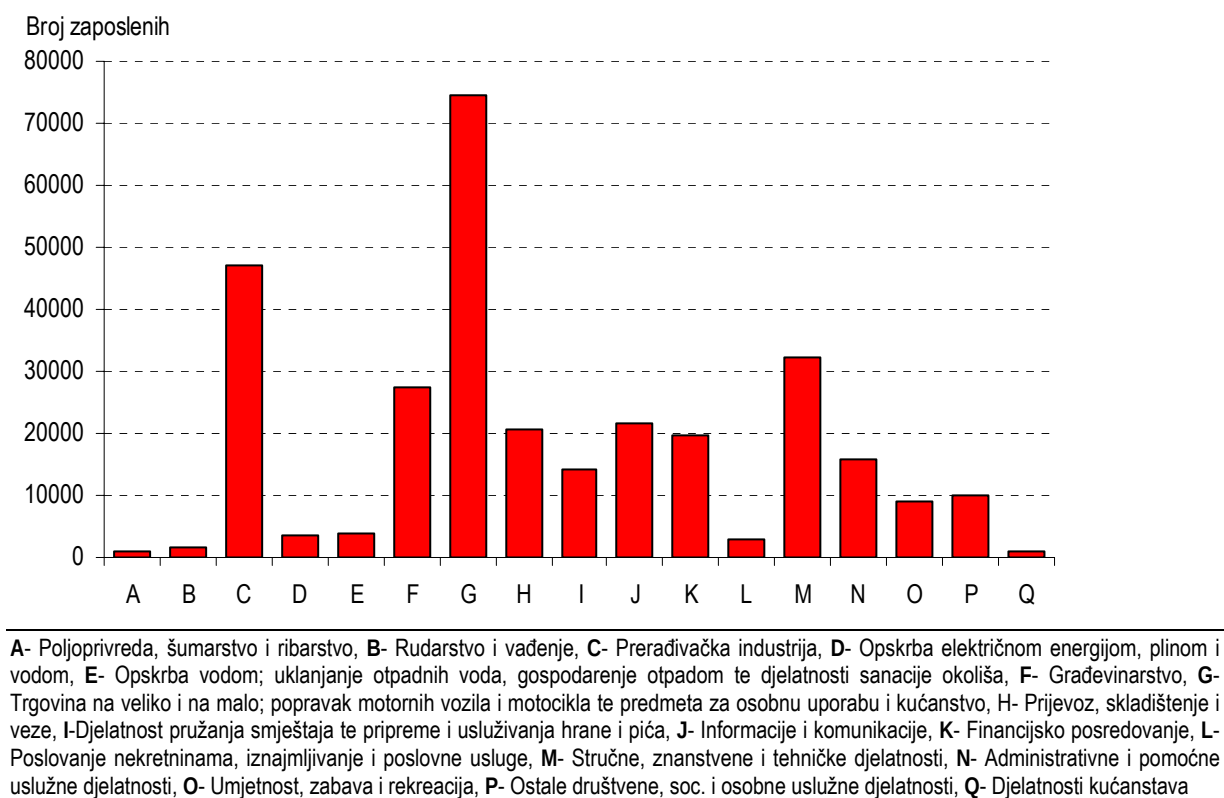
Tablica 11. Zaposleni po djelatnostima u Gradu Zagrebu od 2005. do 2011. godine

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupno ZAPOSLENI	370.849	387.667	405.231	420.760	423.573	408.243	396.778
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.861	1.809	1.790	1.750	1.037	1.026	1.114
Rudarstvo i vađenje	2.470	2.423	2.256	2.312	3.117	1.947	1.642
Prerađivačka industrija	60.777	60.989	63.097	63.206	54.355	50.318	47.003
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom*	4.998	4.984	4.828	4.906	3.643	3.502	3.633
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša*	0	0	0	0	4.074	4.117	4.011
Građevinarstvo	29.082	31.216	33.091	35.195	35.823	31.203	27.334
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	73.726	77.541	81.722	84.920	81.782	77.415	74.572
Prijevoz, skladištenje i veze	27.565	28.587	28.454	28.789	21.481	20.686	20.689
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	13.675	14.668	14.995	15.527	14.922	14.783	14.264
Informacije i komunikacije*	0	0	0	0	21.762	21.668	21.656
Financijsko posredovanje	14.534	16.148	17.367	18.233	19.376	19.624	19.680
Poslovanje nekretninama*	39.070	43.421	48.565	52.634	2.992	3.211	2.917
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti*	0	0	0	0	32.932	32.414	32.302
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti*	0	0	0	0	15.769	16.127	15.718
Javna uprava i obrana; obvezno soc. osiguranje	29.050	30.458	31.506	32.654	34.184	34.290	34.186
Obrazovanje	24.210	24.808	25.571	26.426	26.981	27.372	27.714
Djelatnost zdravstv. zaštita i soc. skrb	25.599	26.025	26.695	27.756	27.878	28.116	28.441
Umjetnost, zabava i rekreacija*	0	0	0	0	10.048	9.420	9.107
Ostale društvene, soc. i osobne uslužne djelatnosti*	22.509	22.867	23.520	24.997	10.327	10.055	9.911
Djelatnosti kućanstava	1.708	1.602	1.474	1.236	1.043	916	853
Nerazvrstani prema djelatnost	15	121	300	219	47	33	31

Izvor: Isto kao za Tablicu 9. *Od 2009. zbog promjena u nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti nije moguće detaljno usporediti sve djelatnosti od 2005. do 2011. godine.

Kada se promatraju promjene zaposlenosti u gospodarskim i negospodarskim djelatnostima posljednjih 20 godina taj odnos je 1989. bio 77,6:22,4 dok je 2011. minimalno promijenjen u prilog negospodarskih djelatnosti na 77,2:22,8 uz znatno restrukturiranje gospodarskih djelatnosti, na štetu industrije, a u prilog jačanja uslužnih djelatnosti (trgovine, poslovnih usluga i financija).

Promatrajući strukturu zaposlenog stanovništva po sektorima djelatnosti u novijem razdoblju (2005.-2011.) vidljiv je nastavak već započetih tendencija glede tercijarizacije djelatnosti. U 2011. najveći je udjel zaposlenih bio u tercijarnom sektoru (55,9%), slijedi kvartarni (22,8%), zatim sekundarni (21,1%) te primarni (0,3%) sektor. Pri tome primarni i sekundarni sektor bilježe smanjenje udjela zaposlenih, a tercijarni znatan porast, dok kvartalni sektor također u porastu. Zagreb je 1989. imao sljedeći poredak udjela zaposlenih po sektorima djelatnosti: II–III–IV–I, a 2011. III–IV–II–I.

Slika 10. Zaposleni po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2011. godine

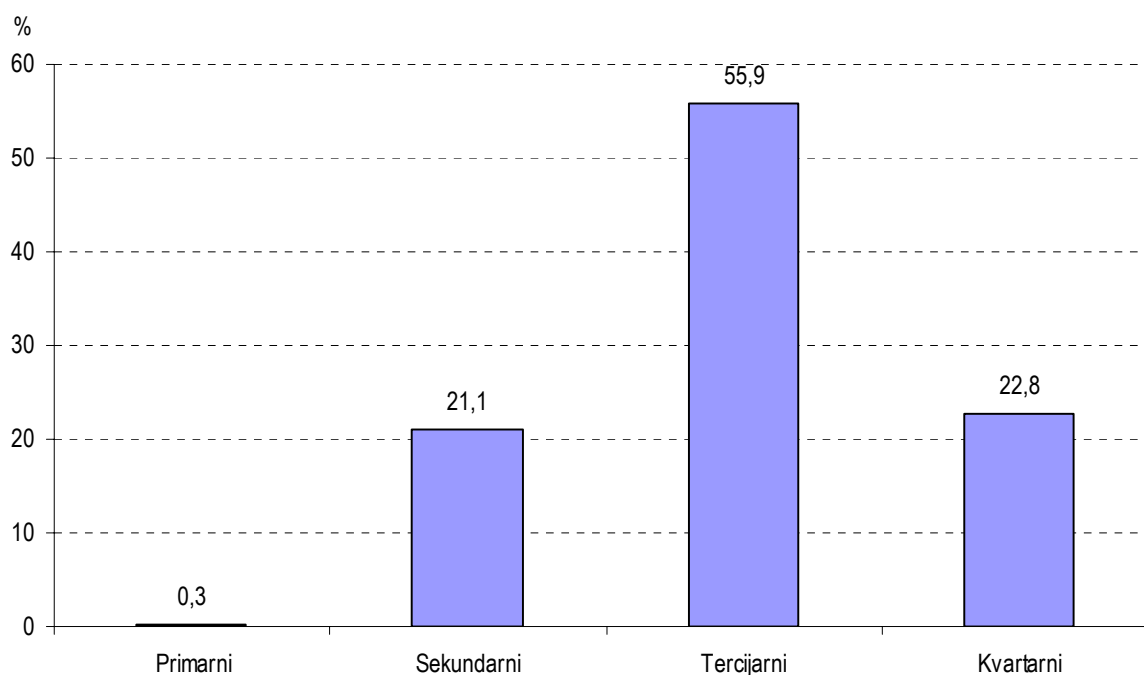
Drugim riječima, sekundarni sektor u promatranom razdoblju ubrzano je pao na niže mjesto. Udio ukupno zaposlenog stanovništva u svim djelatnostima Grada Zagreba

2000. iznosio je 27,1% od zaposlenih na razini RH, a 2011. taj je udjel povećan na 28,8%.

Paralelno s restrukturiranjem gospodarskih djelatnosti, mijenja se i struktura aktivnog stanovništva po djelatnostima odnosno sektorima djelatnosti. Radna snaga seli iz djelatnosti u djelatnost, u skladu s kretanjima na tržištu rada.

Prikazane promjene u strukturi zaposlenih po djelatnostima odvijale su se usporedno s društveno-gospodarskim i demografskim promjenama u promatranom razdoblju.

U velikim gradovima svijeta, u pravilu je veća zaposlenost u tercijarnom i ukupnom uslužnom sektoru. Međutim, za gospodarski i opće društveni razvoj nepovoljno je ovako drastično smanjivanje udjela zaposlenih u sekundarnom sektoru odnosno industriji i građevinarstvu kao temeljnim nositeljima gospodarskog razvoja.

Slika 11. Zaposleni po sektorima djelatnosti u Gradu Zagrebu 2011. godine

Navedeni negativni trendovi prestrukturiranja zaposlenosti u Zagrebu, nauštrb proizvodnje, očekivani su kao odraz pretvorbe i privatizacije industrijskih poduzeća, smanjenja ili dislokacije u gradsku okolicu, zatim nedostatka strategije i poticajne

politike gospodarskog razvoja, te spontanog dolaska stranih trgovačkih lanaca, banaka i osiguravajućih kuća.

Na području Grada Zagreba godine 2001. u pravnim osobama bilo je 284.547 zaposlenih, a 2011. godine 359.430 osoba odnosno 74.883 više, što znači da se u Zagrebu u ovom razdoblju zapošljavalo prosječno godišnje 7.488 osoba.

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama na razini RH, udjel Grada Zagreba 2011. godine bio je 33,3%.

Tablica 12. Zaposlenost Grada Zagreba i RH u pravnim osobama, obrtima i slobodnim profesijama 2005.-2011.

Godine	Ukupno u pravnim osobama		Udjel Grada Zagreba u RH	U obrtu i slobodnim zanimanjima		Udjel Grada Zagreba u RH
	RH	Grad Zagreb		RH	Grad Zagreb	
2005.	1.099.497	323.090	29,4	267.306	47.759	17,9
2006.	1.144.466	339.802	29,7	254.460	47.865	18,8
2007.	1.195.655	358.457	30,0	255.267	46.774	18,3
2008.	1 238 576	374.108	30,2	256.483	46.652	18,2
2009.	1.172.242	378.938	32,3	251.803	44.635	17,7
2010.	1.111.575	367.764	33,1	227.764	40.479	17,8
2011.	1.078.011	359.430	33,3	214.022	37.348	17,5

Izvor: Statistički ljetopis GZ, 2006.-2011. i priopćenja DZS, ukupno zaposleni stanje na 31. ožujka

U obrtu i slobodnim zanimanjima u Gradu Zagrebu 2011. godine bilo je zaposleno 37.348 što je 9,4% od ukupne zaposlenosti. Udjel zaposlenih u obrtu i slobodnim zanimanjima Grada Zagreba u RH 2011. godine iznosio je 17%.

U posljednjih 6 godina broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama Grada Zagreba smanjen je za 21,8% ili za 10.411 osoba. U strukturi zaposlenih u obrtu 2011. godine najviše je bilo zaposlenih u prerađivačkoj industriji 15,5%, slijedi trgovina na veliko sa 14,4%, ugostiteljstvo s 14,3%, zatim stručne, znanstvene i tehničke usluge 12,4%, ostale uslužne djelatnosti sa 10,2%, te građevinarstvo sa 8,6%.

*Tablica 13. Struktura zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama Grada Zagreba
2005.-2011. godine*

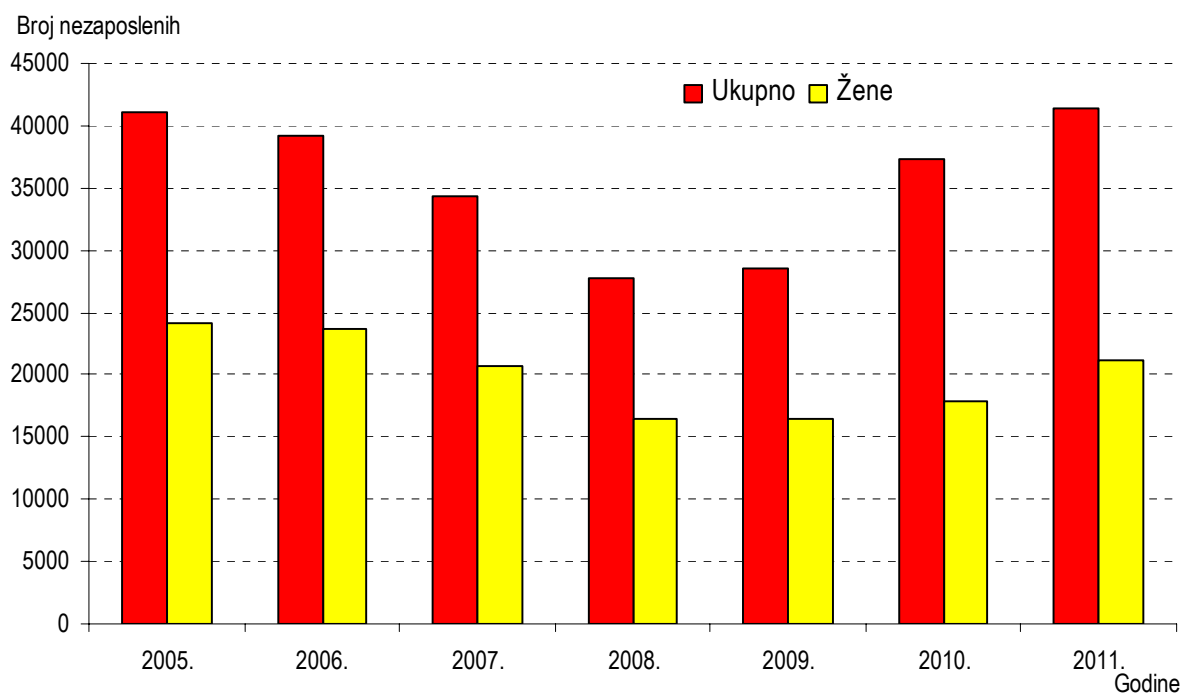
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0,1	0	0	0
Prerađivačka industrija	16,7	16,6	16,6	17	15,8	15,7	15,5
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	-	-	-	-	-	-	-
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	-	-	-	-	0	0	0
Građevinarstvo	10,2	10,1	10,2	10,8	11	9,5	8,6
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	19	18,6	17,7	17,1	15,6	15	14,4
Prijevoz, skladištenje i veze	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića	14,2	14,7	14,4	14,3	14,5	14,5	14,3
Informacije i komunikacije	-	-	-	-	1,1	1,1	1,2
Financijsko posredovanje	0,5	0,5	0,5	0,6	0,2	0,2	0,2
Poslovanje nekretninama	12,3	12,6	13,1	13,5	0,2	0,2	0,3
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	1	1,3	1,4
Obrazovanje	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	6,5	6,4	6,6	6,4	6,5	7	7,2
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	-	-	-	-	11	11,6	12,4
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-	-	-	-	1,9	2	2,1
Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	-	-	3,7	4	4
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	11,2	11,1	11,4	11,6	9,5	9,8	10,2
Djelatnosti kućanstava	3,6	3,3	3,2	2,6	2,3	2,3	2,3
Nerazvrstani prema djelatnost	0	0,3	0,6	0,5	0,1	0,1	0,1

Izvor: Priopćenja DZS od 2005. do 2011. godine

4.2. Nezaposlenost

U Gradu Zagrebu je 2001. godine bilo prosječno 51.045 nezaposlenih osoba, a godine 2011. registrirano ih je 41.368, tj. radi se o smanjenju prema podacima HZZ-a za 19% ili za oko 9.677 prijavljenih nezaposlenih. Od krizne 2008. nezaposlenost je u znatnom porastu, kako u državi, tako i u Zagrebu.

Pod utjecajem povećanja broja nezaposlenih te istodobnoga smanjenja broja zaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj, povećana je prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti od 17,4% u 2010. na 17, 0% u 2011. godini, a u Gradu Zagrebu sa 7,7 na 8,2%.

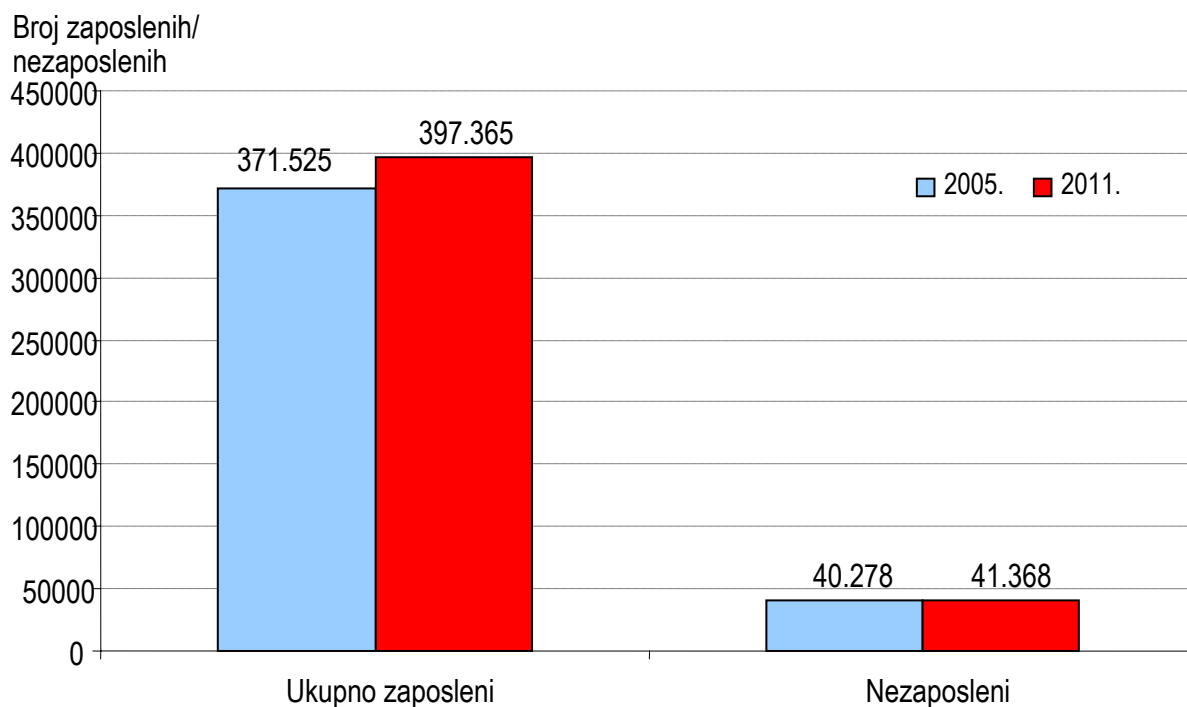

Slika 12. Kretanje broja nezaposlenih u Gradu Zagrebu 2005.- 2011. godine

Tablica 14. Kretanje nezaposlenosti u Gradu Zagrebu i RH 2001.-2011. godine

Godine	Grad Zagreb	Republika Hrvatska
2001.	51.045	395.141
2002.	50.425	389.740
2003.	41.468	329.799
2004.	38.850	309.877
2005.	40.278	308.740
2006.	37.369	291.615
2007.	31.363	264.447
2008.	26.584	236.742
2009.	30.190	263.174
2010.	37.327	302.425
2011.	41.368	305.333

Izvor: Godišnjaci HZZ-a i Državni zavod za statistiku RH

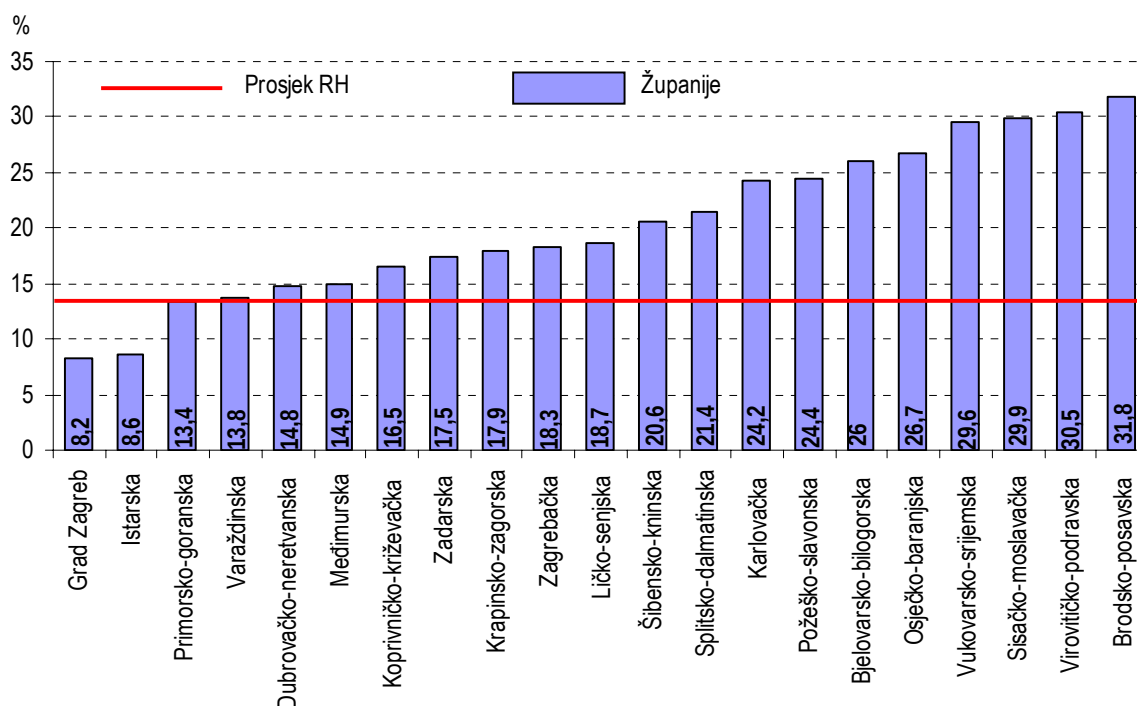

Slika 13. Broj zaposlenih i nezaposlenih u Gradu Zagrebu 2005. i 2011. godine

Za izračunavanje stope nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci o osiguranicima mirovinskog osiguranja evidentiranim u Hrvatskome zavodu za mirovinsko osiguranje kao zaposlene osobe, te podaci o nezaposlenim osobama, evidentiranim u Hrvatskome zavodu za zapošljavanje.

Prema tim podacima u 2011. prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je 17,0%, pri čemu je u sedam županija bila niža, a u četrnaest viša od prosječne državne razine.

Značajne su razlike u stopi nezaposlenosti u RH po pojedinim županijama. Najniža stopa nezaposlenosti zabilježena je u Gradu Zagrebu (8,2%) i Istarskoj županiji (8,6%), a nižu stopu od prosječne državne imale su i ove županije: Primorsko-goranska (13,4%), Varaždinska (13,8%), Dubrovačko-neretvanska (14,8%), Međimurska (14,9%) i Koprivničko-križevačka (16,5%). Istodobno, najviše su stope nezaposlenosti na području Brodsko-posavske (31,8%), Virovitičko-podravske (30,5%), Sisačko-moslavačke (29,9%) te Vukovarsko-srijemske županije (29,6%).

Slika 14. Stope nezaposlenosti po županijama, godišnji prosjek 2011.
(Izvor: HZZ 2011.)

U usporedbi s 2010. godinom, stopa je nezaposlenosti smanjena u jedanaest, a povećana u devet županija. Najveće smanjenje bilo je u Karlovačkoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (za 0,8 postotnih bodova) te Zadarskoj županiji (za 0,6 postotnih bodova), a najveće povećanje u Brodsko-posavskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji (za 1,3 postotna boda), te Splitsko-dalmatinskoj i Požeško-slavonskoj županiji (za 1,0 postotni bod). U Istarskoj županiji stopa nezaposlenosti ostala je na prošlogodišnjoj razini.

U strukturi nezaposlenih po dobi na HZZ-u najviše je starosti 25-34 godine (27,7%), a među njima apsolutno i relativno onih sa završenom srednjom školom sa zanimanjima u trajanju od 4 i više godina i gimnazijama, te srednjim školama za zanimanja u trajanju do 3 godine i školama za KV i VKV radnike (čak 58% od ukupno nezaposlenih). Nezaposleni sa visokom stručnom spremom u Zagrebu čine 14,4%, a među gotovo svim skupinama nezaposlenih prema razini obrazovanja veći udjel čine žene nego muškarci. Izuzetak predstavljaju samo obrazovani sa 3-godišnjom srednjom školom za KV i VKV radnike, među kojima je više muškaraca.

Europska unija, Lisabonskom strategijom iz 2000. i dopunjenim Stockholmskim ciljevima, zacrtala je pozitivne trendove na tržištu rada koji uključuju postizanje povoljnijih ciljeva na tržištu rada (stope aktivnosti, zaposlenosti i nezaposlenosti).

Temeljem toga, već za 2010. godinu postavljen je cilj rastuće stope zaposlenosti na jedinstvenom EU tržištu rada od 70%, od čega za žene 60%, a za starije osobe 50%. Hrvatska i Zagreb neće tako brzo dostići ove ciljeve.

5. Bruto investicije u dugotrajnu imovinu

Pored ljudskih resursa, povoljnog geografskog položaja i proizvedenih resursa na dostignutom stupanju razvijenosti, daljnja investicijska ulaganja jedan su od najznačajnijih pokazatelja gospodarskog rasta.

Investicije u dugotrajnu imovinu, posebno u nove objekte u gospodarstvu te proširenje, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih, svakako su vezane za razvojnu orijentaciju svakog područja i svakog poduzetnika.

Investicijska ulaganja u dugoročnom smislu uvelike utječu na viziju i ciljeve razvoja u budućnosti.

Tablica 15. Vrijednost ostvarenih investicija u novu dugotrajnu imovinu u Gradu Zagrebu i Republici Hrvatskoj 2005.-2010. godine -u tis. kuna-

Godine	Grad Zagreb			Republika Hrvatska			Udjel Grada Zagreba u RH
	vrijednost investicija	indeksi		vrijednost investicija	indeksi		
		bazni	verižni		bazni	verižni	
2005.	17.821.789	100	-	52.733.168	100	-	33,8
2006.	21.324.846	119,7	119,7	62.113.034	117,8	117,8	34,3
2007.	24.208.919	135,8	113,5	67.654.402	128,3	108,9	35,8
2008.	25.296.039	141,9	104,5	73.056.155	138,5	108,0	34,6
2009.	20.085.077	112,7	79,4	61.111.434	115,9	83,6	32,9
2010.	13.691.606	76,8	54,1	42.102.373	79,8	57,6	32,5

Izvor: Statistički ljetopis RH., 2007., 2008. i 2009., DZS, Zagreb. Statistička izvješća 1454/2011. i 1482/2012. DZS, Zagreb.

Naredni podaci pokazuju dinamiku ostvarenih bruto investicija na području Zagreba u razdoblju 2005.-2010. godine, njihov udjel u RH te investicije prema karakteru gradnje i tehničkoj strukturi, prema posljednjim raspoloživim podacima za 2010. godinu.

Ovdje se zanemaruju drugi aspekti investicijskih ulaganja koji su također važni kao što su investicijska efikasnost, učinkovitost, racionalnost, namjena prema djelatnostima, potreba sagledavanja u dugoročnijem razdoblju, konkretni projekti i drugo.

Iz podataka proizlazi da vrijednost ostvarenih investicijskih ulaganja u Zagrebu, kao i na razini Hrvatske, u promatranom petogodišnjem razdoblju, ima tendenciju nominalnog i realnog rasta do 2008. godine. U kriznoj 2009. godini investicijska ulaganja u Zagrebu su u odnosu na 2008. nominalno u padu za 20,6%, što je veći pad nego na razini Hrvatske (16,4%). I u 2010. godini nastavljen je pad vrijednosti ostvarenih investicija u odnosu na prethodnu godinu u Gradu Zagrebu za 31,8%, a u RH za 31,1%.

Udjel Zagreba u investicijskim ulaganjima Hrvatske u ovom je razdoblju porastao od 33,8% u 2005. na 35,8% 2007., nakon čega pokazuje pad na 32,6% u 2008. godini koji se nastavio u 2009. i 2010. te je sada manji od ostvarenog udjela 2005. godini.

Usporavanje dinamike investicija posljednjih godina poklapa se s krizom financijskog sektora, stupnjem zaduženosti gospodarstva i drugim aspektima recesije.

Tablica 16. Ostvarene investicije u Gradu Zagrebu prema karakteru gradnje i tehničkoj strukturi 2010. godine

-u tis. kuna-

	Grad Zagreb	struktura %	Republika Hrvatska	struktura %
Vrijednost ostvarenih investicija	13.691.606	100	42.102.373	100
Karakter gradnje				
-novi kapaciteti	5.185.039	37,9	22.918.153	54,4
-proširenje, rekonstrukcija i modernizacija	7.581.411	55,4	16.376.274	38,9
-održavanje razine postojećih kapaciteta	925.156	6,8	2.807.946	6,7
Tehnička struktura				
građevinski radovi	5.546.442	40,5	24.082.286	57,2
oprema s montažom				
-domaća	2.181.467	15,9	5.970.752	14,2
-uvozna	4.425.149	32,3	9.114.270	21,6
-ostalo	1.538.548	11,2	2.935.065	7

Izvor: Statističko izvješće br. 1454/2011., DZS, Zagreb. 2011.

U Zagrebu struktura investicija prema karakteru gradnje pokazuje premoć ulaganja u proširenje i modernizaciju (55,4%), dok su u Hrvatskoj veće investicije u nove

kapacitete (54,4%), slijede u Zagrebu ulaganja u nove kapacitete sa 37,9%, dok održavanje postojećih kapaciteta čini svega 6,8%.

Tablica 17. Ostvarene investicije po stanovniku u županijama RH 2010.

Županije	Investicije			Indeks RH=100
	vrijednost (u 000 kn)	struktura %	po stanovniku	
Republika Hrvatska	42.102.373	100	9.813	100, 0
Zagrebačka	1.847.636	4,4	5.817	59,3
Krapinsko-zagorska	483.965	1,1	3.637	37,1
Sisačko-moslavačka	1.441.384	3,4	8.333	84,9
Karlovačka	1.210.988	2,9	9.406	95,9
Varaždinska	905.435	2,2	5.143	52,4
Koprivničko-križevačka	455.308	1,1	3.939	40,1
Bjelovarsko-bilogorska	483.217	1,1	4.035	41,1
Primorsko-goranska	3.154.225	7,5	10.652	108,6
Ličko-senjska	824.548	2	16.161	164,7
Virovitičko-podravska	355.089	0,8	4.198	42,8
Požeško-slavonska	284.560	0,7	3.647	37,2
Brodsko-posavska	512.848	1,2	3.234	33,0
Zadarska	1.494.258	3,5	8.769	89,4
Osječko-baranjska	2.424.638	5,8	7.952	81,0
Šibensko-kninska	928.078	2,2	8.490	86,5
Vukovarsko-srijemska	1.324.428	3,1	7.353	74,9
Splitsko-dalmatinska	4.607.069	10,9	10.120	103,1
Istarska	3.051.236	7,2	14.638	149,2
Dubrovačko-neretvanska	1.534.167	3,6	12.495	127,3
Međimurska	481.621	1,1	4.209	42,9
Grad Zagreb	13.691.606	32,5	17.268	176,0
Neraspoređeno	606.069	1,4	-	-

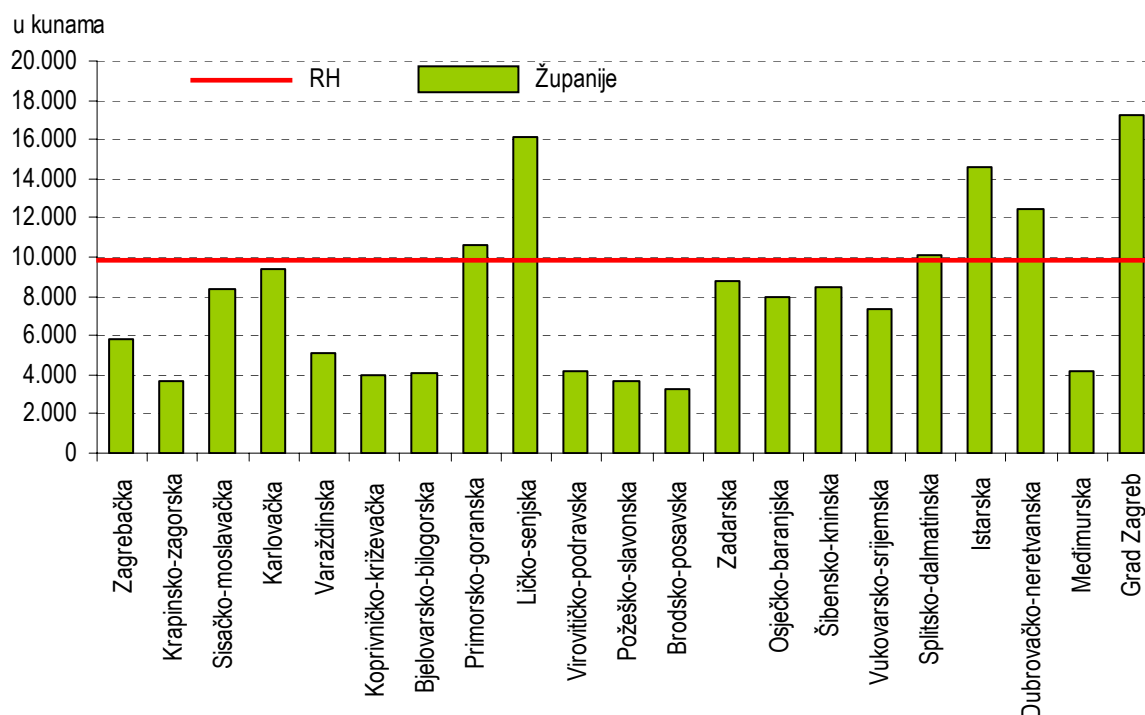
Izvor: Statističko izvješće br. 1454/2011., DZS, Zagreb. 2011.

* Broj stanovnika ovdje je uzet prema Popisu iz 2011.

Ovakva struktura ulaganja prema karakteru gradnje u globalu je pozitivna.

U analizi investicija važan je pokazatelj vrijednost ostvarenih investicija po stanovniku jer ukazuje na životne prilike stanovništva, budući da ulaganja u dugotrajnu imovinu u znatnoj mjeri utječu na kvalitetu života stanovništva.

Ostvarene investicije po stanovniku u Gradu Zagrebu i u 2010. godini, bez obzira na opadanje dinamike, pokazuju najveću vrijednost per capita (17.268 HRK) od svih županija, što je za 76 % više u odnosu na republički prosjek (9.813 HRK p/c).

Slika 15. Investicije po stanovniku po županijama Hrvatske 2010. godine

To bi značilo da stanovnici Zagreba imaju potencijalne životne prilike veće u odnosu na ostatak Hrvatske, a većina ostalih županija (izuzev Primorsko-goranske, Ličko-senjske, Istarske, Splitško-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske) po ovom parametru ispod je hrvatskog prosjeka.

Tehnička struktura investicijskih ulaganja ukazuje na visoki udjel uvozne opreme s montažom od 32,3% od ukupne vrijednosti, a na razini RH 21,6%, što u znatnoj mjeri utječe na povećanje vrijednost uvoza.

6. Vanjsko - trgovinska razmjena

Nakon znatnog pada od 15,6% u 2009., kod poduzetnika Grada Zagreba dolazi do oporavka robne razmjene u 2010. te je vrijednost izvoza u porastu nominalno u HRK za 10,7%, u 2011. za 3,9%.

Vrijednost uvoza u 2011. veća je za 8,7% prema 2009. godini. U razdoblju 2005.-2011. robni je izvoz porastao nominalno za 18,6% odnosno po prosječnoj godišnjoj stopi od 3,5.

Uvoz se u ovom razdoblju kreće sporijom dinamikom odnosno u porastu je u promatranom razdoblju nominalno za 1,8%, uz zapaženi pad od 2008. godine. U usporedbi s robnom razmjenom na razini RH, radi se o istim tendencijama kretanja, ali nižoj dinamici rasta.

Tablica 18. Robna razmjena Grada Zagreba s inozemstvom 2005.-2011. godine

Godina	u tis. HRK			
	Izvoz	Verižni indeksi	Uvoz	Verižni indeksi
2005.	19.259.339	-	63.405.500	-
2006.	22.349.548	116,0	72.603.987	114,5
2007.	23.562.472	105,4	79.546.550	109,6
2008.	24.440.919	103,7	88.037.728	110,7
2009.	20.645.486	84,5	66.975.961	76,1
2010.	22.782.647	110,4	64.922.092	96,9
2011.	23.673.608	103,9	70.564.672	108,7
	u tis. EUR			
2009.	2.812.794	-	9.122.247	-
2010.	3.127.053	111,2	8.910.948	97,7
2011.	3.184.872	101,8	9.491.920	106,5

Izvor: DZS, Priopćenje broj 4.2.5., Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama, Zagreb 2012.

Vrijednošću izvoza u iznosu od 3,18 milijarde € u 2011. te uvoza od 9,49 milijardi €, Grad Zagreb zauzima prvo mjesto u vanjskotrgovinskoj razmjeni Hrvatske i čini trećinu ukupnog robnog izvoza te visokih 58,3% u ukupnom robnom uvozu Hrvatske.³

U 2011. godini, računato u € ostvaren je rast vrijednosti izvoza Grada za 1,8% dok je uvoz u porastu za 6,5% prema prethodnoj godini.

Takve tendencije u vanjsko - trgovinskoj razmjeni važan su pokazatelj ukupne gospodarske aktivnosti i ukazuju na činjenicu da se inozemna potražnja oporavlja brže od domaće a hrvatski se izvoznici vraćaju svojim tradicionalnim inozemnim tržištima.

Grad Zagreb ima negativan saldo robne razmjene s inozemstvom, premda u promatranom razdoblju (2005.-2011.) postoji tendencija njegova apsolutnog

³ Razvrstano po teritorijalnom principu, prema registriranim poduzećima na području Grada, a koja su izvoznici i uvoznici.

smanjenja, posebno od 2009. godine, pri čemu Zagreb u znatnoj mjeri doprinosi negativnom saldu robne razmjene na državnoj razini.

Slika 16. Vrijednost robnog izvoza i uvoza Grada Zagreba 2005. – 2011.

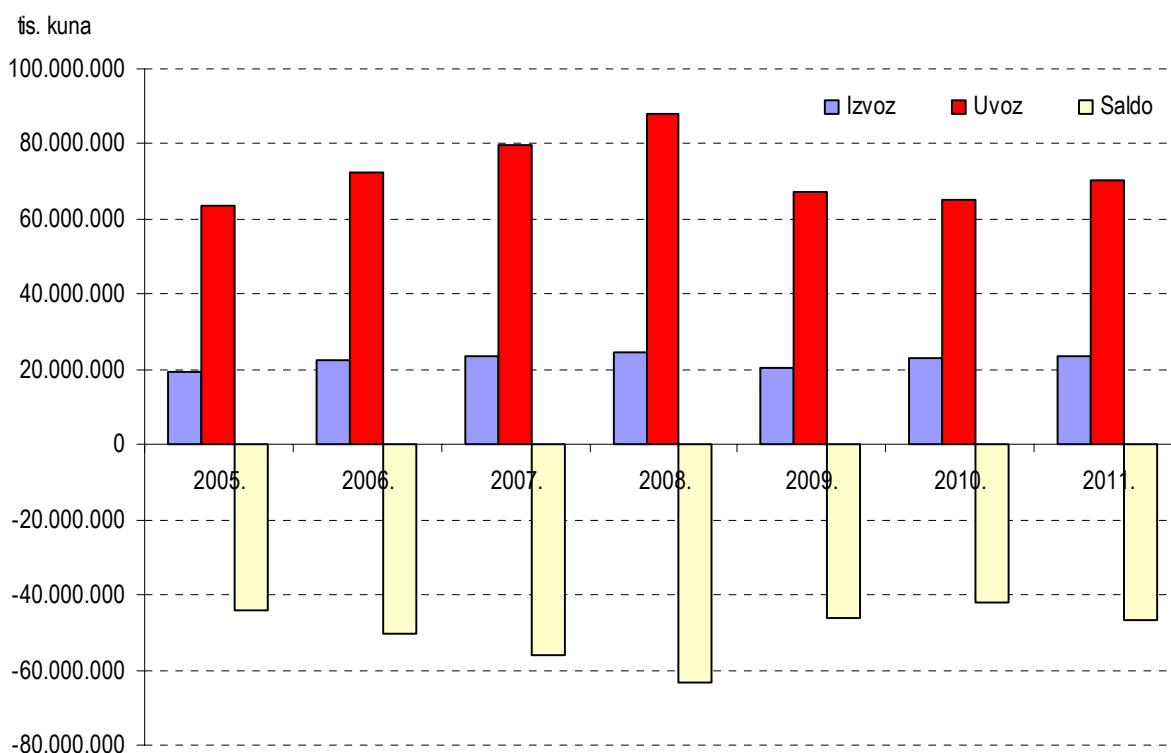
Tablica 19. Saldo robne razmjene Grada Zagreba s inozemstvom, pokrivenost uvoza izvozom i deficit robne razmjene 2005.-2011. godine

Godina	u tis. HRK			%	
	Izvoz	Uvoz	Saldo	Pokrivenost	Deficit robne razmjene
2005.	19.259.339	63.405.500	-44.146.161	30,4	-69,6
2006.	22.349.548	72.603.987	-50.254.439	30,8	-69,2
2007.	23.562.472	79.546.550	-55.984.078	29,6	-70,4
2008.	24.440.919	88.037.728	-63.596.809	27,8	-72,2
2009.	20.645.486	66.975.961	-46.330.475	30,8	-69,2
2010.	22.782.647	64.922.092	-42.139.445	35,1	-64,9
2011.	23.673.608	70.564.672	-46.891.064	33,5	-66,5
u tis. EUR				%	
2009.	2.812.794	9.122.247	-6.309.453	30,8	-69,2
2010.	3.127.053	8.910.948	-5.783.895	35,1	-64,9
2011.	3.184.872	9.491.920	-6.307.048	33,6	-66,4

Izvor: DZS, Priopćenje broj 4.2.5., Robna razmjena RH s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama, Zagreb, 2012.

Kako je izvoz Grada Zagreba svojom vrijednošću znatno manji od uvoza, to je pokrivenost uvoza izvozom 2011. iznosi prosječno oko trećinu. Stoga su poticaji izvozniciima te povezivanje poduzetnika kroz clusterne izvoznika na iznalaženju

programa zamjene uvoza vlastitom proizvodnjom, posebno proizvodnjom za izvozna tržišta, itekako poželjni.

Slika 17. Izvoz, uvoz i saldo robne razmjene Grada Zagreba s inozemstvom, 2005.-2011.

Izvozno orijentirani poduzetnici odnosno gospodarski clusteri s izvoznim programima ključni su sektori pokretanja cjelokupnog rasta i razvoja.

S obzirom na takve trendove kretanja izvoza i uvoza na razini Grada već drugu godinu bilježi se pad robnog deficita, nakon njegova dugogodišnjeg rasta. Deficit je vanjsko-trgovinske razmjene u 2011. iznosio 46,9 milijardi kuna ili 6,3 milijardi eura.

Najznačajnija izvozna tržišta poduzetnika Grada Zagreba u 2011. godini bila su: B i H (20,6% ukupnog izvoza), Italija (9,4%), Njemačka (7,0%), Slovenija (6,8%) i Malta (4,6%), Srbija (4,0%), dok se u ostale zemlje manje izvozilo.

Najveći udjel u ukupnom uvozu Zagreba u 2011. bio je s područja: Italije (13,7%), zatim Rusije (11,9%), Njemačke (10,8%), Kine (8,1%) te Slovenije (6,0%). Primjetan je porast izvoza u Njemačku i Sloveniju, a uvoza iz Slovenije, Turske te Kine i drugih

azijskih zemalja.

Tablica 20. Najznačajnija izvozna i uvozna tržišta poduzetnika Grada Zagreba 2011.

Značajnije zemlje po vrijednosti izvoza			Značajnije zemlje po vrijednosti uvoza		
zemlja	izvoz (u '000 USD)	udio (u %)	zemlja	uvoz (u '000 USD)	udio (u %)
BOSNA I HERCEGOVINA	917.047	20,6	ITALIJA	1.815.907	13,7
ITALIJA	418.806	9,4	RUSIJA	1.572.619	11,9
NJEMAČKA	309.522	7,0	NJEMAČKA	1.420.701	10,8
SLOVENIJA	300.494	6,8	KINA	1.070.023	8,1
MALTA	202.940	4,6	SLOVENIJA	799.203	6,0
SRBIJA	178.419	4,0	AZERBAJDŽAN	790.047	6,0
SAD	169.696	3,8	FRANCUSKA	472.984	3,6
RUSIJA	160.937	3,6	AUSTRIJA	455.322	3,4
AUSTRIJA	148.936	3,3	MAĐARSKA	434.237	3,3
MAĐARSKA	133.684	3,0	ŠVICARSKA	317.728	2,4
OSTALE ZEMLJE	1.510.918	33,9	OSTALE ZEMLJE	4.066.961	30,8
UKUPNO	4.451.398	100,0	UKUPNO	13.215.732	100,0

Izvor: DZS (organizacijsko načelo), Obrada: Komora Zagreb

Glede izvoza prema granama djelatnosti, prerađivačka industrija činila je 88,5% ukupnog izvoza Grada Zagreba u 2011., pri čemu se najvećim udjelom ističe proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (32,1%), zatim proizvodnja električne opreme (14,2%), proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda (10,3%), proizvodnja prehrambenih proizvoda (5,7%), proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda (5,2%), dokle ostale djelatnosti sudjeluju sa manje od 2 posto. U 2011. većina djelatnosti, izuzev trgovine te rudarstva i vađenja, bilježe porast izvoza u odnosu na 2010. godinu.

Porast vrijednosti izvoza Grada Zagreba u 2010. i 2011. upućuje na povećanje njegova udjela u BDP-u odnosno pozitivan doprinos vanjsko-trgovinske razmjene porastu vrijednosti BDP-a.

II. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2005.-2011. GODINE

U 2011. godini efekti financijske krize iz šireg makroekonomskog okruženja neminovno su i dalje imali utjecaja na kretanja u gospodarstvu Grada Zagreba.

Pored padajuće dinamike kretanja navedenih osnovnih makroekonomskih agregata (bruto domaćeg proizvoda, zaposlenosti i investicija), to se očigledno potvrđuje i u kretanju financijskih rezultata poslovanja poduzetnika u 2011. u odnosu na prethodnu godinu.

Ovdje se daje prikaz financijskih rezultata poslovanja svih poduzetnika Grada Zagreba u razdoblju 2005. - 2011. s naglaskom na ostvarenje u 2011. u odnosu na prethodnu godinu, prema rezultatima obrade godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, čime obveznici poreza na dobit stavljaju svoje godišnje financijske izvještaje na javni uvid.

U ovoj kratkoj analizi financijskih rezultata daje se dinamika kretanja osnovnih financijskih (prihoda, rashoda, dobiti, gubitka, investicija, plaća po zaposlenom te broja zaposlenih i broja poduzetnika i pokazatelja uspješnosti) zagrebačkog gospodarstva u posljednjih 6 godina, uz promjene njihova udjela i značenja u ukupnom nacionalnom gospodarstvu.

U ovom dijelu analize daju se informacije o kretanju broja poduzetnika koji su po zakonu dužni predati FINI svoje financijske izvještaje, zaposlenih kod istih te njihovih prihoda, rashoda, dobiti, gubitaka, plaća, investicija te pokazatelja uspješnosti.

Visok iznad prosječni udjel Zagreba, zagrebačkih poduzetnika i njihovih rezultata ublažava činjenica što se stvarna aktivnost dijela poduzetnika ostvaruje na znatno širem nacionalnom području od samog Grada Zagreba gdje im je registrirano sjedište. To se posebno odnosi na javne državne tvrtke i korporacije.

1. Broj poduzetnika i zaposlenih

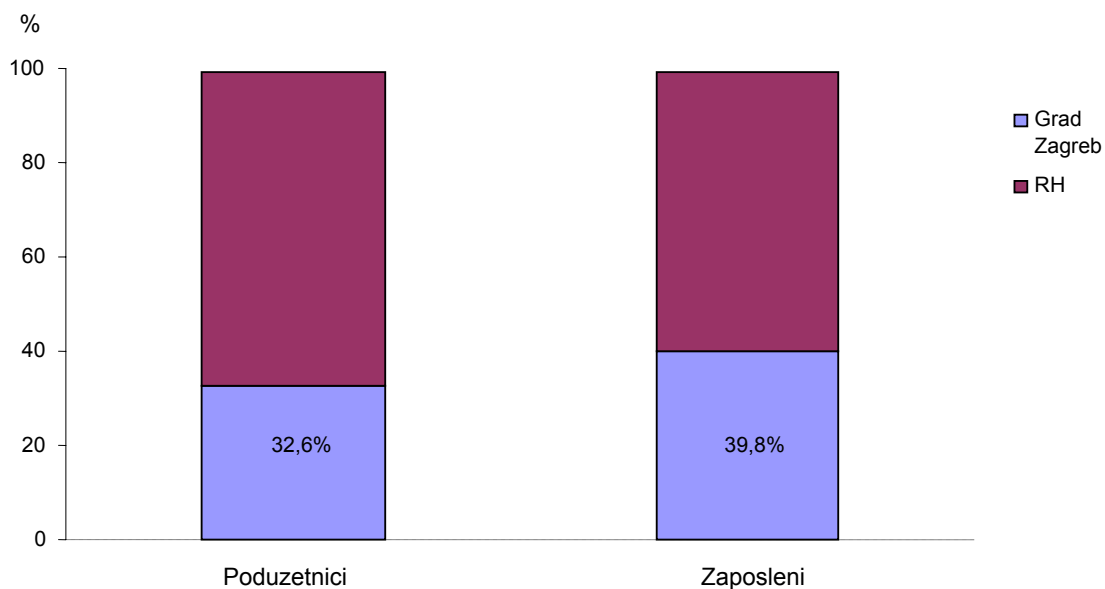
Prema podacima FINE obradom godišnjih financijskih izvještaja za 2011. s područja Zagreba obuhvaćeno je 32.144 poduzetnika, što znači da je ih je ovdje koncentrirano najviše i to 32,6% poduzetnika u RH.

Unatoč tome udjel poduzetnika Zagreba u 2011. u odnosu na razdoblje prije krize opada, premda je njihov broj u odnosu na 2010. u porastu za 1,9%.

Tablica 21. Broj poduzetnika i broj zaposlenih prema radnim satima 2005. i 2011.

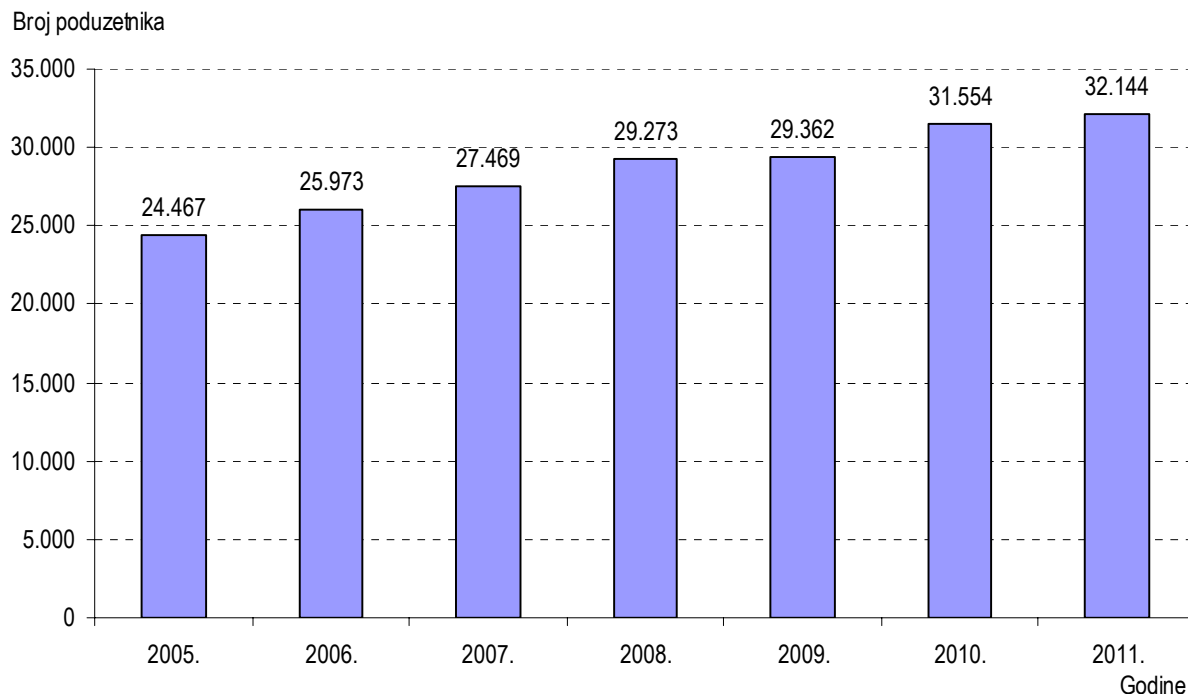
	Broj poduzetnika					Broj zaposlenih				
	2005.	2011.	Indeks 2011./ 2010.	Indeks 2011./ 2005.	Udio u RH 2011.	2005.	2011.	Indeks 2011./ 2010.	Indeks 2011./ 2005.	Udio u RH 2011.
Grad Zagreb	24.467	32.144	101,9	131,4	32,6	306.618	339.072	99,9	110,6	39,8
Ukupno RH	71.803	98.530	101,8	137,2	100,0	813.762	851.386	99,0	104,6	100,0

Izvor: Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika za 2011.

Slika 18. Poduzetnici i zaposleni Grada Zagreba u 2011., udio u RH

Broj zaposlenih kod ovih poduzetnika lagano opada u odnosu na prethodnu godinu i u 2011. godini iznosio je 339.072, a u skladu s tim i njihov udjel u zaposlenima Hrvatske koji je iznosio 39,8%.

Slika 19. Broj poduzetnika Grada Zagreba 2005.-2011. godine

2. Ukupni prihodi, dobit i gubitak

S aspekta ukupnih prihoda kao pokazatelja opsega poslovnih aktivnosti, udjel Grada Zagreba u ukupnim prihodima hrvatskog gospodarstva 2011. dosegao je 52,7% i u porastu je u odnosu na 2010. (indeks 104,6).

U Zagrebu je 60,8% poduzetnika (njih 19.535) poslovalo s dobiti, (na razini RH 50,1%), tj. s gubitkom je poslovalo njih 12.609 ili 39,2%.

Kako su ukupni rashodi rasli nešto dinamičnije (indeks 104,9) to je dobit prije oporezivanja smanjena (indeks 93,1) kao i dobit razdoblja (indeks 96,2) u odnosu na prethodnu.

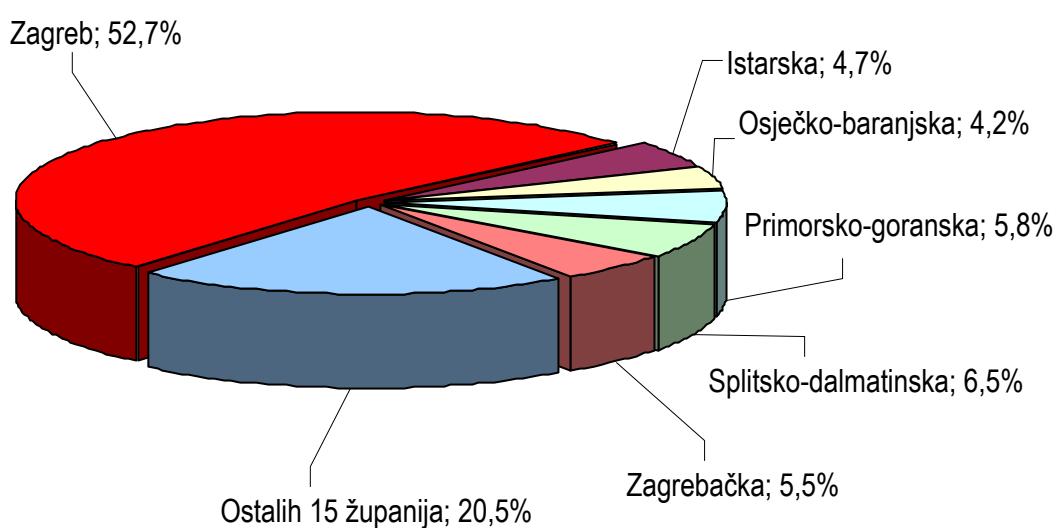
Tako je udjel iskazane dobiti razdoblja Zagreba u 2011. u ukupnoj dobiti poduzetnika u odnosu na RH iznosio 50,1%. Slijedi udjel Primorsko – goranske županije s 12,7%, dokle ostale županije bilježe znatno manji udjel.

Gubitak razdoblja Grada Zagreba manji je u odnosu na prethodnu godinu i 2011. iznosi 10.655 mil. kn (indeks 94,1) i čini 41,4% u gubitku hrvatskog gospodarstva.

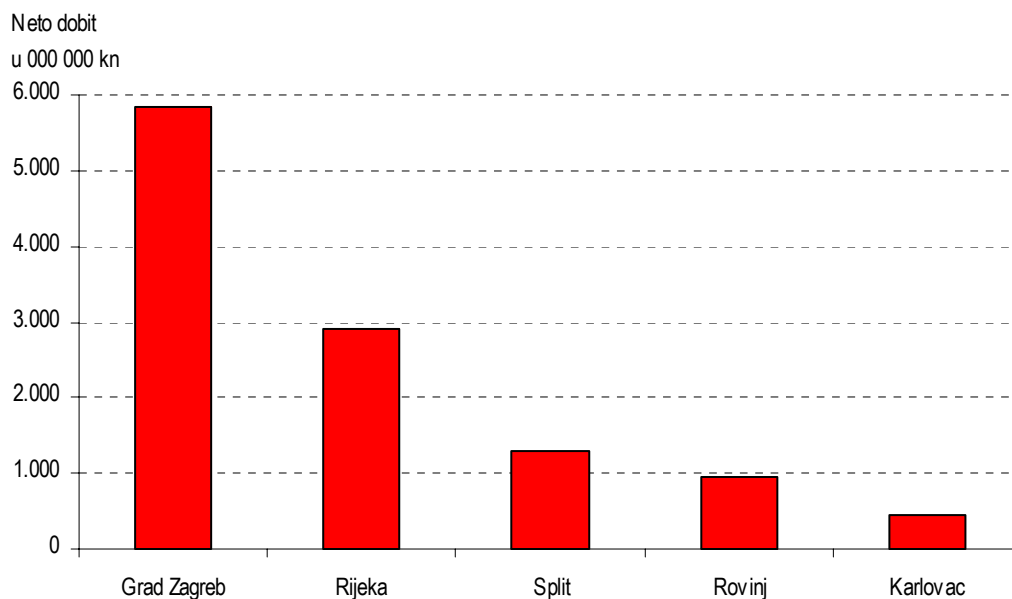
Tablica 22. Ukupan prihod, dobit i gubitak poduzetnika nakon oporezivanja za 2005. i 2011. godinu

- u mil. kn, udjel u %, indeks 2005. = 100					
	Ukupni prihod				
	2005.	2011.	Indeks 2011./2005.	Udio u RH 2005.	Udio u RH 2011.
Grad Zagreb	267.034	329.321	123,3	51,0	52,7
Ukupno RH	523.712	624.807	119,3	100,0	100,0
Dobit nakon oporezivanja					
Grad Zagreb	15.605	16.502	105,7	59,0	50,1
Ukupno RH	27.236	32.911	120,8	100,0	100,0
Gubitak					
Grad Zagreb	3.280	10.655	324,8	33,6	41,4
Ukupno RH	9.764	25.731	263,5	100,0	100,0
Neto financijski rezultat					
	2011.		Udio u RH 2011.		
Grad Zagreb	5.847		81,4		
Ukupno RH	7.180		100,0		

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika

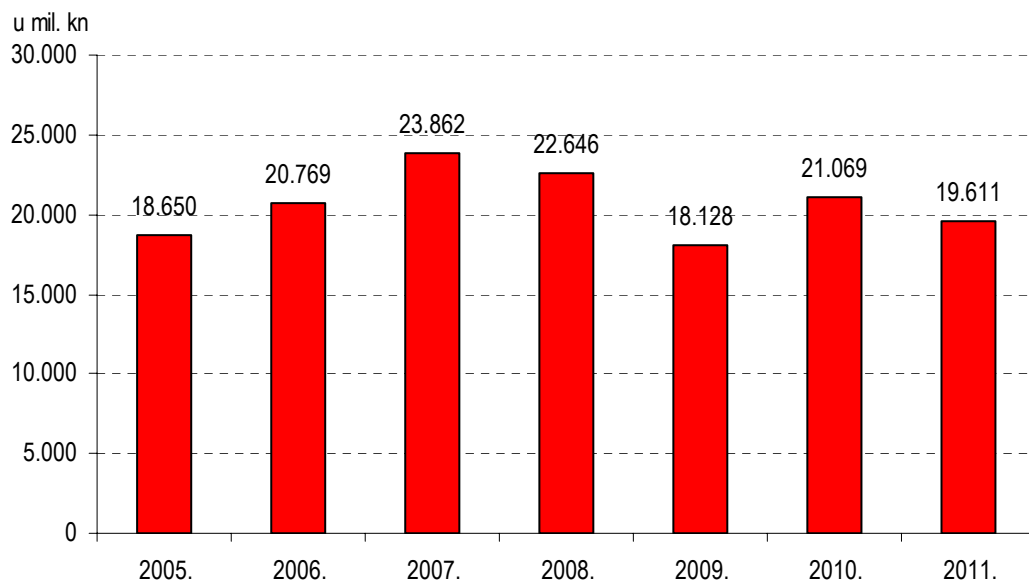

Slika 20. Ukupan prihod hrvatskih poduzetnika, županijski udjeli, 2011.

Slika 21. Pet gradova prema najvećoj neto dobiti u 2011.

Neto financijski rezultat (dobit razdoblja – gubitak razdoblja) Grada Zagreba u 2011. iznosio je 5.847 mil. kn i više je nego dvostruko povećan u odnosu na prethodnu godinu (indeks 238,2) te čini čak 81,4% od iskazanog ukupnog neto financijskog rezultata RH.

Slika 22. Dobit prije oporezivanja poduzetnika Grada Zagreba, 2005. - 2011.

Omjer poduzetnika Grada Zagreba koji su poslovali s dobiti nešto je povećan u odnosu na prethodnu godinu (sa 60,3 na 60,8%), dokle je udjel poduzetnika koji su

poslovali s gubitkom smanjen s 39,7 na 39,2%. Taj odnos „dobitaša“ i „gubitaša“ je nešto povoljniji u Zagrebu 2011. nego prosječno na razini RH (51,8:41,9) što također ukazuje još uvijek na postojanje čimbenika krize budući da je u proteklih 10 godina manje od 1/3 poduzetnika u RH i Zagrebu poslovalo s gubitkom.

3. Troškovi za zaposlene i prosječne neto plaće po zaposlenom

Kriza i recesija odrazila se i na znatno sporiji rast plaća. Prosječne plaće po zaposlenom u gospodarstvu Grada Zagreba u 2007. i 2008. rasle su oko 9%, 2009. su ostale na razini 2008. (Indeks 100,3) i iznosile su 5.543 kn, dok su u 2010. iznosile 5.530 neto prosječno mjesečno, a u 2011. su iznosile 5.608 što znači da su nominalno i realno u rastu (realno za 1,4%), i u Zagrebu su bile veće za 15,7% u odnosu na prosječne u RH (4.729 kn).

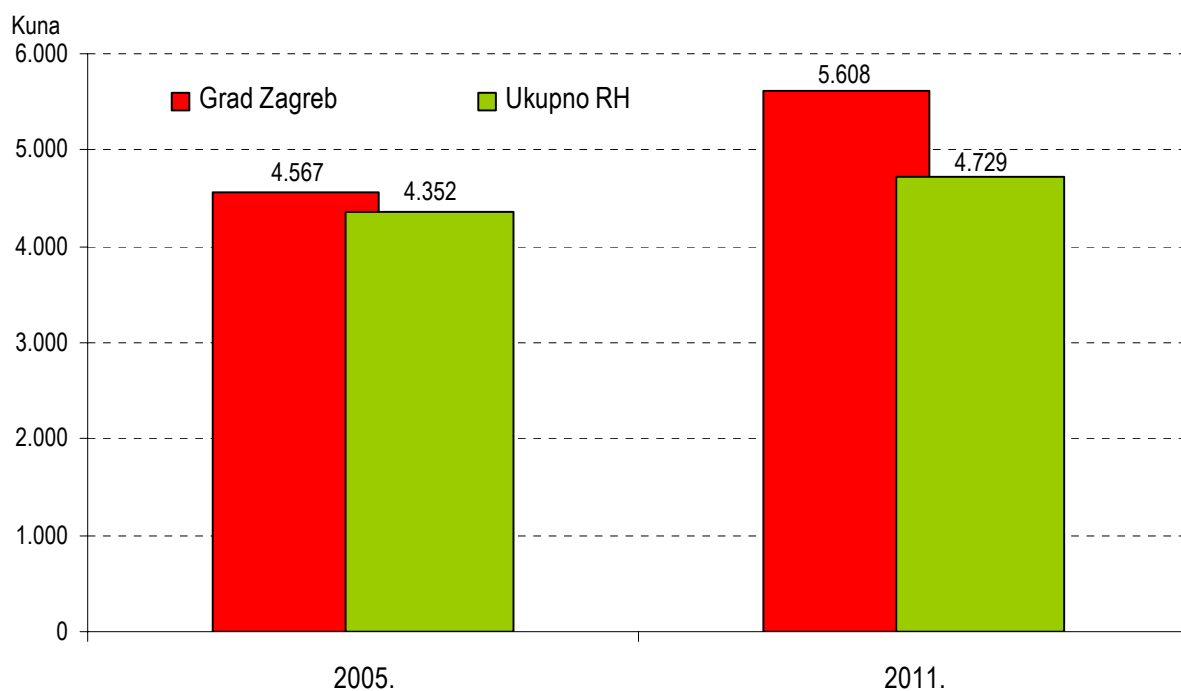
Tablica 23. Prosječne neto plaće i troškovi za osoblje, usporedba Grada Zagreba i RH

	Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom (u kn)					
	2005.	2011.	Indeks 2011./2010.	Indeks 2011./2005.	RH =100 2005.	RH =100 2011.
Grad Zagreb	4.567	5.608	101,1	122,8	104,9	118,6
Ukupno RH	4.352	4.729	100,9	108,7	100,0	100,0
	Ukupni troškovi za osoblje					
	2011.		Indeks 2011./2010.		Udjel troškova za osoblje u rashodima 2011. (u %)	
Grad Zagreb	38.700		99,6		12,1	
Ukupno RH	79.520		100,7		13,0	

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika

Uz to su pali ukupni troškovi osoblja, porezi, doprinosi na razini godišnjeg prosjeka 2011./2010. (Indeks 99,6).

Plaće za zaposlene u 2011. zajedno s naknadama materijalnih prava radnika isplaćivale su se prema aktualnim kolektivnim ugovorima, sporazumima i ugovorima o radu i porasle su nominalno za 1,1% u odnosu na prethodnu godinu. Pri tome su prosječne neto plaće po zaposlenom u Zagrebu, kao i u 2010. bile veće za 18,6% u odnosu na hrvatski prosjek.

Slika 23. Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom u Gradu Zagrebu i RH 2005. i 2011.

Troškovi za osoblje čine relativno znatnu stavku u ukupnim rashodima. U 2011. prosječno na razini Hrvatske iznosili su 13%, a u Gradu Zagrebu (12,1%) i manjem dijelu drugih županija, ispod tok prosjeka, bez obzira na najveći prirez na dohodak od 18%.

Prema tome, kretanje plaća kod nas potvrđuje da su troškovi neto plaća relativno neosjetljivi na porast ukupnih prihoda.

4. Investicije i drugi relevantni pokazatelji

Prema podacima Fine u novu dugotrajnu imovinu poduzetnici Zagreba u 2011. uložili su 16.414 milijuna kuna, odnosno čak 21,5% manje nego 2010. Unatoč tome zagrebački udjel investicija u RH je najveći i iznosio je 49,8%.

U 2011. investicije Grada Zagreba najveće su od svih drugih županija, premda je svega trećina zagrebačkih (34,5% ili 7.417) poduzetnika investiralo u dugotrajnu imovinu, a u Hrvatskoj u prosjeku 1/5 svih poduzetnika.

Tablica 24. Ulaganja u dugotrajnu imovinu 2005. i 2011. godine

- u mil. kn, struktura u %

	Investicije u dugotrajnu imovinu					
	2005.	2011.	Indeks 2011./2010.	Indeks 2011./2005.	Udio u RH 2005.	Udio u RH 2011.
Grad Zagreb	30.950	16.414	78,5	53,0	52,3	49,8
Ukupno RH	59.200	32.990	88,4	55,7	100,0	100,0

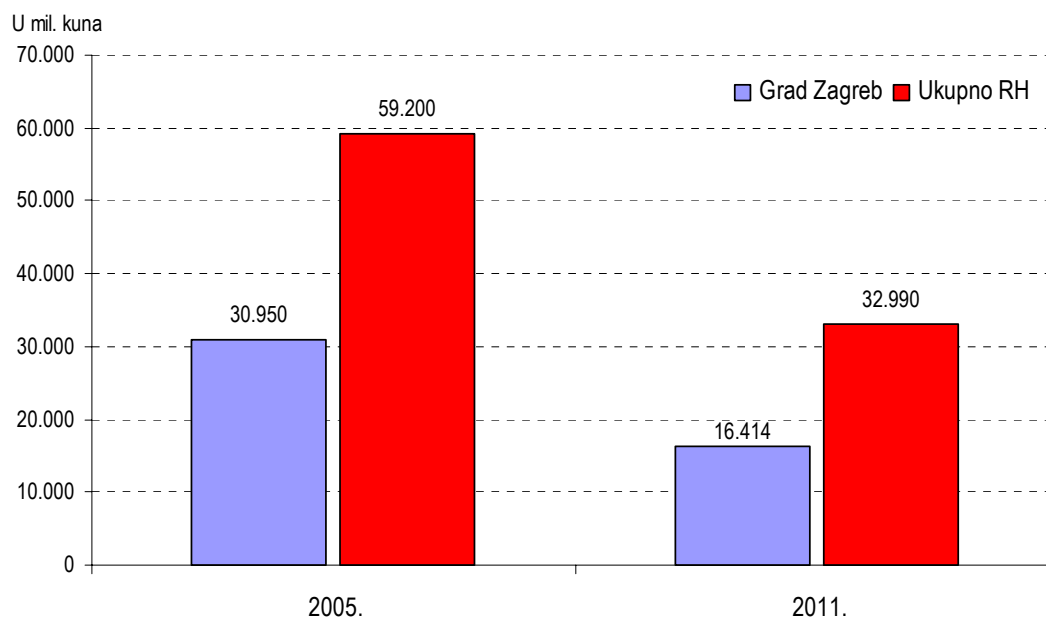
Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika

Međutim kada se analizira struktura ovih investicija prema veličini poduzetnika, proizlazi da je svega 2% (njih 154) velikih investitora investiralo 70,1% ukupne vrijednosti investicija u prošloj godini, 20% odnosilo se na male investitore, a svega 9,8% na srednje.

Tablica 25. Struktura investicija u novu dugotrajnu imovinu u 2011. prema veličini poduzetnika

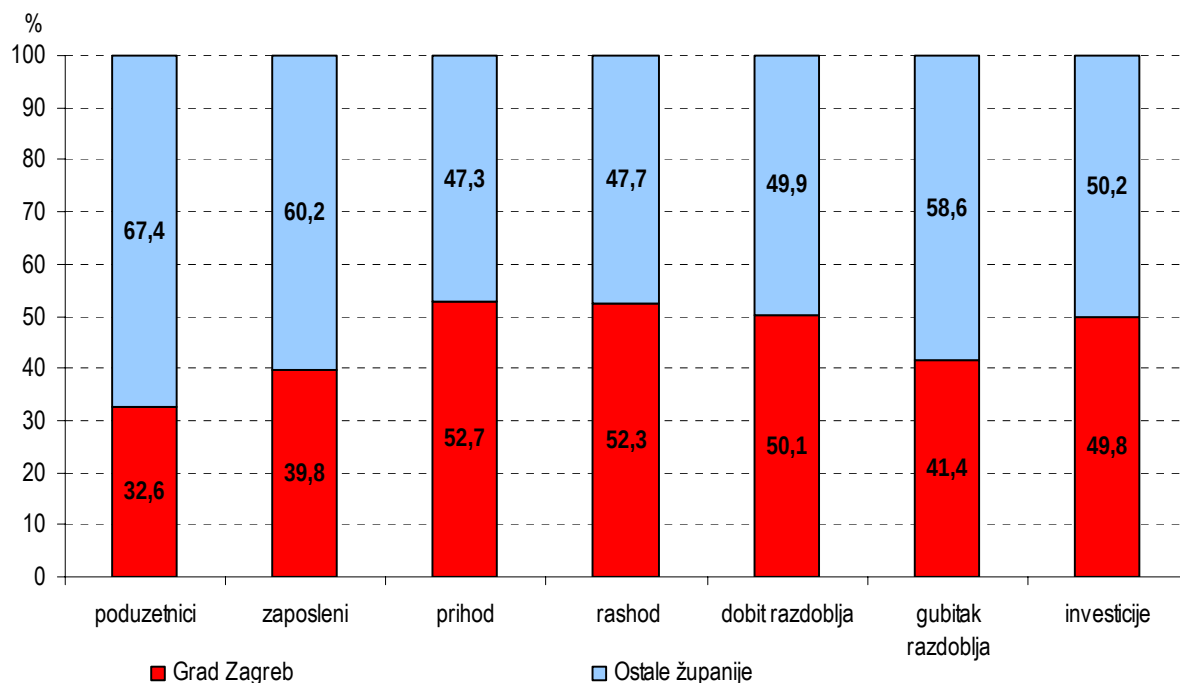
		Ukupno svi poduzetnici	Mali	Srednji	Veliki
Investitori	broj	7.417	6.907	356	154
	struktura u %	100,0	93,1	4,8	2,1
Investicije	vrijednost u tis. kn	16.413.993	3.292.247	1.610.874	11.510.872
	struktura u %	100,0	20,1	9,8	70,1

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika

Slika 24. Investicije poduzetnika GZ i RH u dugotrajnu imovinu, 2005. i 2011.

Relativni značaj gospodarstva Zagreba u RH prema osnovnim gospodarskim pokazateljima izuzetno je značajan u odnosu na druge županije te egzistira kao odnos dominantnog regionalnog i državnog gospodarskog središta, bez obzira na spomenuti djelomični utjecaj na to financijskih obračuna prema sjedištu poduzetnika.

Slika 25. Izabrani relevantni gospodarski pokazatelji GZ, 2005. i 2011., udio u RH

Vrijedilo bi napraviti komparativnu analizu gospodarskog značenja i položaja Zagreba u odnosu na druge glavne gradove Europske unije, čija će članica Hrvatska uskoro postati

5. Pokazatelji uspješnosti poslovanja

Rezultati poslovanja poduzetnika također se mogu pratiti pomoću pokazatelja uspješnosti, učinkovitosti odnosno efikasnosti poslovanja koji se izvode iz godišnjih financijskih izvještaja.

Ovdje izdvajamo osnovne pokazatelje uspješnosti poduzetnika Zagreba u 2011. u odnosu na 2010. (financijske stabilnosti, zaduženosti, te ekonomičnosti, rentabilnosti i produktivnosti):

- Koeficijent tekuće likvidnosti kao odnos kratkoročne imovine prema kratkoročnim obavezama je u opadanju i u poduzetništvu Zagreba iznosio je 0,99 prema RH, gdje je iznosio prosječno 0,96 i također opada;
- Koeficijent financijske stabilnosti (dugotrajna imovina u odnosu na kapital i rezerve + dugoročne obaveze) minimalno je povećan na 1,01 u odnosu na prethodnu godinu, a za RH je ostao isti (1,02);
- Koeficijent zaduženosti poduzetnika Zagreba iznosio je 0,59 što je manje nego prosječno za Hrvatsku (0,64);
- Koeficijent vlastitog financiranja je u opadanju i iznosio je 0,41 (RH 0,36);
- Faktor zaduženosti u godinama agregiran na razini poduzetnika Grada Zagreba iznosio je 6,94 godina (Hrvatska 6,58);
- Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima sredstava veći je kod zagrebačkih poduzetnika (60,04%) nego prosječni u Hrvatskoj (55,58%);
- Pokazatelj produktivnosti mjeren ostvarenim ukupnim prihodima po zaposlenom proizlazi da su zaposleni u Grada Zagreba najproduktivniji od zaposlenika u svim drugim županijama jer su imali najveću produktivnost odnosno ostvarili su 971 tisuća po zaposlenom, dok je prosjek za RH bio 733 tisuća ili 24,5% manje, iako je tako ostvarena produktivnost u državi veća nego 2010.;
- Produktivnost rada mjerena vrijednošću dobiti razdoblja ili gubitkom razdoblja, po zaposlenom (u kunama) pokazuje da su u 2011. poduzetnici Zagreba treći u županijskom rangu po visini ovog pokazatelja (17.244 kn), nakon Primorsko goranske i Karlovačke županije, dok je prosjek produktivnosti hrvatskog poduzetništva iznosio 8.433 kn;
- Ekonomičnost ukupnog poslovanja (ukupni prihodi/ukupni rashodi) za Grad Zagreb iznosila je 102,8; što znači da su prihodi u gospodarstvu bili veći od rashoda ali u opadanju u odnosu na prošlu godinu premda su zagrebački poduzetnici ekonomičniji od prosjeka na nacionalnoj razini;
- Pokazatelj rentabilnosti bruto prometa za poduzetnike Zagreba bio je pozitivan i iznosio je 2,71%, dok je za RH taj pokazatelj bio 1,99;
- Rentabilnost ukupne imovine (bruto) u % imala je u poduzetništvu Zagreba pozitivan prinos i iznosila je 1,45 u odnosu na RH gdje je taj pokazatelj 1,15;

- Rentabilnost vlastitog kapitala u postotku (2,31) pokazuje povećanje u odnosu na prethodnu godinu, dok je isti pokazatelj kod hrvatskih poduzetnika iznosio 1,85.

Tablica 26. Pokazatelji financijske stabilnosti i uspješnosti poslovanja za sve poduzetnike Grada Zagreba, 2010. i 2011., usporedba sa RH

Naziv pokazatelja	Grad Zagreb		RH	
	2010.	2011.	2010.	2011.
<i>I Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti</i>				
1. Koeficijent tekuće likvidnosti	1,00	0,99	0,97	0,96
2. Koeficijent financijske stabilnosti	1,00	1,01	1,02	1,02
<i>II Pokazatelji zaduženosti</i>				
1. Koeficijent zaduženosti	0,58	0,59	0,62	0,64
2. Koeficijent vlastitog financiranja	0,42	0,41	0,38	0,36
3. Koeficijent financiranja	1,36	1,43	1,64	1,79
4. Faktor zaduženosti (broj godina)	6,64	6,94	6,11	6,58
<i>III Pokazatelji uspješnosti poslovanja</i>				
1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja (u %)	103,16	102,79	101,42	102,03
2. Rentabilnost prometa bruto (u %)	3,07	2,71	1,40	1,99
3. Rentabilnost ukupne imovine bruto (u %)	1,61	1,45	0,80	1,15
4. Rentabilnost vlastitog kapitala (u %)	2,29	2,31	0,59	1,85
<i>IV Pokazatelji po zaposlenom</i>				
1. Ukupni prihodi po zaposlenom (u kn)	928.370,70	971.242,57	699.686,37	733.870,14
3. Ukupni rashodi po zaposlenom (u kn)	899.905,92	944.886,91	689.885,54	719.289,81
4. Dobit ili gubitak razdoblja po zaposlenom (u kn)	17.226,14	17.244,17	2.743,77	8.433,23

Izvor: Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijski pokazatelji za sve poduzetnike za 2011. godinu, FINA

Temeljem ovdje iznijetih osnovnih pokazatelja uspješnosti poslovanja zagrebačkih poduzetnika proizlazi da su u 2011. svi pokazatelji pozitivni i gotovo svi su iznad nacionalnog prosjeka.

Usporedba Zagreba s drugim županijama i gradovima pokazuje da su poduzetnici Zagreba u većini pokazatelja bili uspješniji od poduzetnika u drugim županijama, što se posebno odnosi na pokazatelje po zaposlenima.

6. Rang lista prvih deset poduzetnika

Analiza poslovnih rezultata za 2011. također ukazuje na činjenicu važnosti relativno malog broja poduzetnika u Hrvatskoj.

Tako se na rang listi prvih 10 poduzetnika Hrvatske prema ukupnom prihodu nalazi 9 iz Grada Zagreba i to: INA d.d., Konzum d.d., HEP d.d., Hrvatski telekom d.d., Prirodni plin d.o.o., OMV Hrvatska d.o.o., druge dvije HEP-ove tvrtke te na 9. mjestu Zagrebački holding, d.o.o.

Ovi zagrebački poduzetnici ostvarili su čak 96% ukupnog prihoda od 10 najvećih u Hrvatskoj ili 26% od ukupnog prihoda svih poduzetnika Zagreba.

Tablica 27. Rang lista prvih deset poduzetnika Hrvatske po ukupnom prihodu 2011. godine

Rbr.	Naziv	Mjesto	Ukupni prihod (u kunama)	Struktura %
1.	INA D.D.	ZAGREB	28.103.578.618	31,4
2.	KONZUM D.D.	ZAGREB	13.359.497.278	14,9
3.	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA D.D.	ZAGREB	13.053.139.152	14,6
4.	HRVATSKI TELEKOM D.D.	ZAGREB	7.838.682.931	8,8
5.	PRIRODNI PLIN D.O.O.	ZAGREB	7.060.118.360	7,9
6.	OMV HRVATSKA D.O.O.	ZAGREB	4.652.426.116	5,2
7.	HEP- PROIZVODNJA D.O.O.	ZAGREB	4.092.209.643	4,6
8.	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.	ZAGREB	3.990.613.282	4,5
9.	ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O.	ZAGREB	3.750.321.455	4,2
10.	BRODOSPLIT-BRODOGRADILIŠTE D.O.O.	SPLIT	3.513.268.843	3,9
UKUPNO 10 najvećih po ukupnom prihodu			89.413.855.678	100,0

Izvor: Registar godišnjih financijskih izvještaja, FINA

Kada se gleda rang lista prvih 10 poduzetnika u Hrvatskoj prema iskazanoj dobiti tu je njih 6 s područja Zagreba (registriranih) među kojima prednjače INA d.d. (2.) s iskazanom dobiti 1.966.735.423 kn i Hrvatski telekom d.d. (3.) sa 1.813.295.188 kn. Tu su još iz Zagreba HEP d.d., Pliva Hrvatska d.o.o., VIPNET d.o.o. i Konzum d.d.

Tablica 28. Rang lista prvih deset poduzetnika po dobiti razdoblja 2011. godine

Rbr.	Naziv	Mjesto	Dobit razdoblja (u kunama)	Struktura %
1.	BRODOGRAĐEVNA INDUSTRIJA 3. MAJ D.D.	RIJEKA	2.624.780.199	25,1
2.	INA D.D.	ZAGREB	1.966.735.423	18,8
3.	HRVATSKI TELEKOM D.D.	ZAGREB	1.813.295.188	17,3
4.	BRODOSPLIT-BRODOGRADILIŠTE D.O.O.	SPLIT	1.565.759.782	15,0
5.	ADRIS GRUPA D.D.	ROVINJ	586.394.131	5,6
6.	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA D.D.	ZAGREB	470.098.449	4,5
7.	PLIVA HRVATSKA D.O.O.	ZAGREB	417.665.900	4,0
8.	VIPNET D.O.O.	ZAGREB	389.400.996	3,7
9.	KONZUM D.D.	ZAGREB	345.228.963	3,3
10.	TDR D.O.O.	ROVINJ	293.356.889	2,8
Ukupna dobit prvih deset poduzetnika			10.472.715.920	100,0

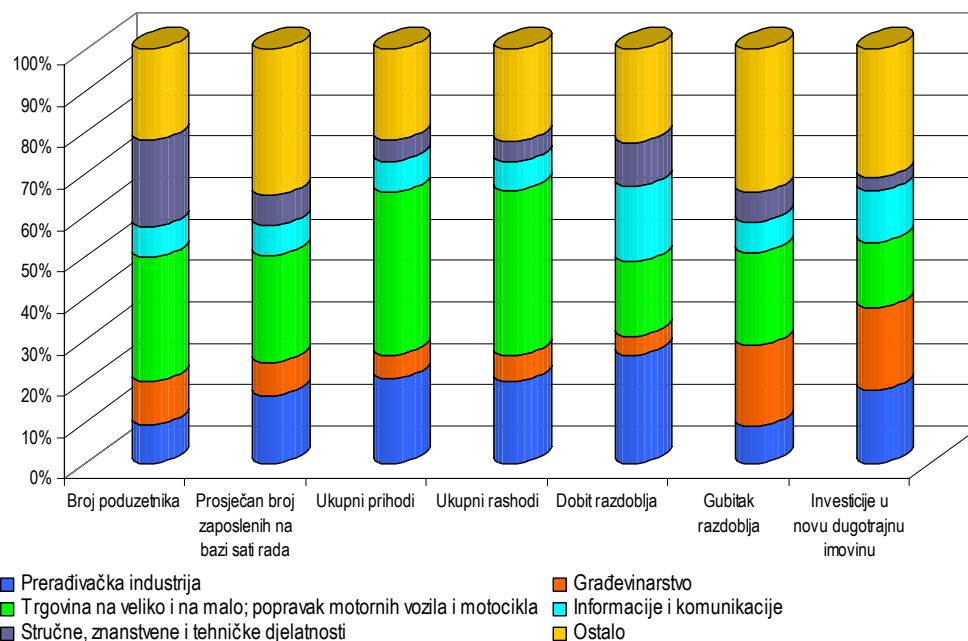
Izvor: Registar godišnjih financijskih izvještaja, FINA

Godišnji financijski izvještaji sastavljeni su prema pretežitoj djelatnosti, iako se poduzetnici mogu baviti i bave se i drugim djelatnostima.

7. Financijski rezultati poduzetnika prema djelatnostima

U Gradu Zagrebu posljednjih godina kao i 2011. dominiraju poduzetnici u trgovini (30,15%), kao i prema broju zaposlenih (na bazi sati rada) koji čine preko četvrtine svih zaposlenih, a u ovoj djelatnosti ostvaruje se i najveći udjel ukupnih prihoda.

Dobit razdoblja po pojedinoj djelatnosti najveća je u prerađivačkoj industriji (26,1%). Investicijska ulaganja u trajnu imovinu najveća su u građevinarstvu, zatim u prerađivačkoj industriji te u trgovini (detaljnije tablice 2., 3. i 4. u prilogu).

Slika 26. Udjeli izabranih djelatnosti u poslovanju poduzetnika Grada Zagreba 2011.

8. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Mali i srednji poduzetnici su glavni oslonac i ključni resurs ekonomskog rasta, dinamike u razvijenim zemljama. U Europi posluje preko 20 milijuna MSP (Eurostat, 2011.).

Prema Zakonu o računovodstvu (NN 109/2007 čl. 3) definicija malih i srednjih poduzetnika u RH glasi:

1. Mali poduzetnici su oni koji ne prelaze dva od sljedećih uvjeta:
 - ukupna aktiva 32.500.000,00 kuna,
 - prihod 65.000.000,00 kuna,
 - prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 50.

2. Srednji poduzetnici su oni koji prelaze dva uvjeta iz prethodnog stavka ali ne prelaze dva od sljedećih uvjeta:
 - ukupna aktiva 130.000.000,00 kuna,
 - prihod 260.000.000,00 kuna,
 - prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 250.

3. Veliki poduzetnici su oni koji prelaze uvjete navedene stavkom za srednje poduzetnike.

I u Hrvatskoj je malo i srednje poduzetništvo najdinamičniji i u krizi najprilagodljiviji dio poduzetništva.

Na razini Hrvatske njihov udjel u ukupnom broju poduzetnika iznosi 99,6% (FINA,2011.), a u Gradu Zagrebu 99,5%, od čega na male poduzetnike otpada 98,0%, što znači da veliki poduzetnici čine svega 0,5% njih 171 (FINA 2011.).

Kada se razmatraju osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini proizlazi da su na posljedice krize najprilagodljiviji upravo mali poduzetnici jer su njihovi poslovni rezultati povoljniji u usporedbi sa srednjim i velikim odnosno vidljivo su iznad prosjeka.

Glede dinamike kretanja broja poduzetnika u 2011., broj malih poduzetnika porastao je za 1,9% i raste neprekidno od 2000. godine s izuzetkom 2009., dokle srednji i veliki opadaju, posebno u razdoblju krize. Broj zaposlenih kod malih poduzetnika također je u porastu. MSP zajedno zapošljavaju 50,2% svih zaposlenih (170.595).

Tablica 29. Broj malih, srednjih i velikih poduzetnika Grada Zagreba p/c - dinamika 2006.-2011.

	Indeksi					
	2006./2005	2007./2006.	2008./2007.	2009./2008.	2010./2009.	2011./2010.
Ukupno	106,1	105,5	106,3	99,8	107,3	101,9
Mali	109,8	105,4	106,7	99,9	107,7	101,9
Srednji	48,2	115,6	85,2	99,9	96,5	99,6
Veliki	44,5	101,6	100,6	97	83,5	94,5

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini, DZS, Priopćenje 7.1.4. Procjene stanovništva RH

*Tablica 30. Struktura poslovnih subjekata prema veličini - tendencije kretanja
2005. - 2011.*

2005. – 2011.				
Poslovni subjekti				- stanje 31. prosinca
Godina	Struktura u %			
	Ukupno	mali	srednji	veliki
2005.	100,0	94,0	4,0	2,0
2006.	100,0	97,3	1,8	0,9
2007.	100,0	97,2	2,0	0,8
2008.	100,0	97,6	1,6	0,8
2009.	100,0	97,7	1,6	0,7
2010.	100,0	98,0	1,4	0,6
2011.	100,0	98,1	1,4	0,5

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Ukupni prihodi malih poduzetnika 2011. također su natprosječno rasli (indeks 110), kao i njihova dobit prije oporezivanja i dobit razdoblja (indeksi 119,8 i 123,4), te neto plaće i nadnice također su kod malih i srednjih poduzetnika, više kod malih, porasle dokle kod velikih tendiraju opadanju.

Sektor MSP sudjelovao je u 2011. u ukupnom zagrebačkom poduzetništvu sa sljedećim udjelima:

- u ukupnim prihodima s 38,4%
- u dobit nakon oporezivanja sa 42,6%
- u gubitku nakon oporezivanja sa 64,6%
- u broju investitora s 97,9%

Iako mali i srednji poduzetnici zauzimaju sve značajniju ulogu u zagrebačkom poduzetništvu, „promatrano u financijskim rezultatima (ukupnom prihodu, dobiti, rashodima i dr.), ipak dominantnu ulogu imaju veliki poduzetnici. Pokazatelji uspješnosti MSP-a pozitivniji su, posebno pokazatelj likvidnosti i zaduženosti jer imaju bolju bilancu aktive i pasive (dugotrajne i kratkotrajne imovine) te kratkoročnih obaveza i imaju manju zaduženost nego veliki poduzetnici.

Posljedice pretvorbe i privatizacije bivših državnih poduzeća iz proteklog razdoblja i osnivanje većeg broja novih malih poduzeća odražava se na ostvarene financijske rezultate poduzetnika prema veličini.

Tablica 31. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini u Gradu Zagrebu za 2011.

iznosi u tisućama kuna

Naziv	Mali poduzetnici			Srednji poduzetnici			Veliki poduzetnici		
	2010.	2011.	Indeks 2011./2010.	2010.	2011.	Indeks 2011./2010.	2010.	2011.	Indeks 2011./2010.
Ukupni prihodi	69.244.098	76.136.982	110	48.787.256	50.169.449	102,8	196.956.468	203.014.730	103,1
Ukupni rashodi	69.893.045	75.767.314	108,4	47.757.188	48.969.413	102,5	187.679.745	195.647.967	104,2
Dobit prije oporezivanja	5.113.268	6.125.294	119,8	2.325.242	2.326.593	100,1	13.631.417	11.159.977	81,9
Porez na dobit	969.061	1.039.511	107,3	403.812	386.935	95,8	2.440.298	1.663.006	68,1
Dobit razdoblja	4.120.412	5.084.517	123,4	1.913.936	1.942.184	101,5	11.127.546	9.475.282	85,2
Gubitak razdoblja	5.738.419	5.754.361	100,3	1.287.680	1.129.083	87,7	4.291.121	3.771.524	87,9

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Iako se s vremenom povećava udjel malih i srednjih poduzeća u financijskim rezultatima ostaje i dalje osnovno obilježje što se ogleda u dominantnoj ulozi velikih poduzetnika. To potvrđuju i ostvareni rezultati u 2011. godini.

Tablica 32. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2011. godinu

	Ukupno svi poduzetnici	Mali poduzetnici	Srednji poduzetnici	Veliki poduzetnici
Broj dobitaša	100,0	97,7	1,8	0,5
Broj gubitaša	100,0	98,7	0,9	0,4
Ukupni prihodi	100,0	23,1	15,3	61,6
Ukupni rashodi	100,0	23,6	15,3	61,1
Dobit prije oporezivanja	100,0	31,2	11,9	56,9
Gubitak prije oporezivanja	100,0	53,9	10,6	35,5
Porez na dobit	100,0	33,6	12,6	53,8
Dobit razdoblja	100,0	30,8	11,8	57,4
Gubitak razdoblja	100,0	54,0	10,6	35,4
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	100,0	-11,5	13,9	97,6

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Iako je kod sve tri skupine poduzetnika prema veličini 2011. godina bila uspješnija nego prethodna, veliki poduzetnici imaju natpolovičan udjel u ukupnom prihodu,

rashodima i dobiti prije oporezivanja, dokle mali poduzetnici imaju najveći udjel u gubitku prije oporezivanja kao i u gubitku razdoblja nakon oporezivanja (54%).

Negativan konačni financijski rezultat promatran kroz iskazanu dobit odnosno gubitak razdoblja iskazali su mali poduzetnici, iako u znatno manjem iznosu nego prethodne godine, a pozitivan veliki poduzetnici u iznosu od 5,7 mlrd kuna, s učešćem u ovom ukupnom rezultatu svih poduzetnika od 97,6%.

Pozitivnu konačnu dobit razdoblja iskazali su i srednji poduzetnici kod kojih je ista u porastu za 29,8% prema prethodnoj godini, ali u odnosu na velike poduzetnike, čini apsolutno i relativno znatno manji udjel (813 mil. kuna ili 13,9%) iskazane dobiti svih poduzetnika.

III. TENDENCIJE GOSPODARSKIH KRETANJA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA U 2012.

Prema privremenim podacima statističkih obračuna, na osnovi tromjesečnih procjena realnih stopa rasta, BDP je za 2010. u odnosu na 2009., na razini RH realno manji za 1,4%, a u 2011. ostvaren je nulti rast.

Temeljem preliminarnih statističkih tromjesečnih procjena, bruto domaći proizvod u prvom kvartalu 2012. manji je za 1,3%, a u drugom kvartalu za 2,2%, u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Prema prognozama HNB-a, BDP u 2010. realno je manji za 1,2%, u 2011. ostao je na pozitivnoj nuli. U prvom tromjesečju 2012. u HNB-u se slažu s procjenom Državnog zavoda za statistiku odnosno padom od 1,3%, a u drugom tromjesečju ostvaren je i značajniji godišnji pad gospodarskih aktivnosti (-2,1%)⁴. Radi se o privremenim podacima, budući da detaljniji i konačni podaci o obračunu BDP-a još nisu raspoloživi.

Od početka ove godine makroekonomski pokazatelji pod utjecajem su kretanja u realnom sektoru gospodarstva, prvenstveno pada industrijske proizvodnje i građevinarstva, te smanjivanja domaće potražnje kao i daljnjim padom investicija u trajnu imovinu.

Iz HNB-a do kraja ove godine procjenjuju da će BDP realno pasti za 1,6%, a tek u 2013. će doći do gospodarskog oporavka kada će BDP porasti po godišnjoj stopi od 1,3%⁵.

Djelujući u takvom okruženju gospodarska je aktivnost u Gradu Zagrebu u prvom polugodištu 2012. u globalu uzevši stagnirala iako od svibnja ima tendenciju porasta. Ovo posljednje posebno se odnosi na proizvodnju kapitalnih proizvoda, kao i netrajnih proizvoda za široku potrošnju. Stoga se ocjenjuje da je BDP na razini Grada Zagreba u prvom polugodištu ove godine nešto manje u padu nego na republičkoj

⁴ Hrvatska narodna banka, Bilten br. 182 i 184, 2012.

⁵ Hrvatska narodna banka, Bilten br. 182, lipanj 2012.

razini i to za oko 1% realno, što bi se moglo zadržati i na godišnjoj razini do kraja 2012.

Tablica 33. Indeksi osnovnih gospodarskih kretanja u Gradu Zagrebu za I.-VI. 2012.

			Indeksi I.-VI.2012. I.-VI.2011.
Izvoz - ukupno	u HRK		102,6
	u EUR		100,7
Uvoz - ukupno	u HRK		102,0
	u EUR		100,0
Promet u trgovini na malo, nominalno u HRK			100,8
			2011.=100
Prosječne mjesečne plaće I-VII	bruto u HRK	9.558	100,3
	neto u HRK	6.358	99,4
Broj aktivnih poslovnih subjekata lipanj 2012.	Ukupno od čega:		44.776
	- aktivna trgovačka društva		39.448
	- poduzeća i zadruge		204
	- ustanove, udruge, tijela i sl.		5.124
Broj obrta i slobodnih zanimanja		16.929	96,9
Broj nezaposlenih	prosjeak I.-VI.	41.193	101,4
	prosjeak I.-VIII.	41.002	102,1
Potrošačke cijene, inflacija			102,6

Izvor: Priopćenja i mjesečna izvješća DZS, i Mjesečna priopćenja, www.zagreb.hr/statistika

Razlozi tome su procjene pada investicijskih ulaganja i ukupne industrijske proizvodnje te stagnacija osobne potrošnje zbog smanjivanja naknada na plaće kao i daljnje opadanje zaduživanja stanovništva kod banaka.

U skladu s raspoloživim statističkim podacima u nastavku se daju sljedeći osnovni pokazatelji gospodarskih kretanja u prvom polugodištu 2012.

U 2012. nastavljen je jedino rast izvoza i turizma. Izvoz je nominalno porastao, u HRK, u prvom polugodištu ukupno za 2,6%, u EUR za 0,7%, a uvoz za 2% odnosno 0,04 u EUR. Plaće više ne rastu niti nominalno (indeks za I.-VI. =99,4), što znači da realno padaju ukupno za 3,1% i u lipnju su u Gradu iznosile 6.358 kuna prosječno mjesečno, a također realno opada i promet u trgovini na malo.

Na području Grada Zagreba u razdoblju od siječnja do lipnja 2012. godine zabilježeno je 327.163 turističkih dolazaka, od čega 241.338 ili 73,8% čine dolasci stranih turista, te 553.832 ostvarenih noćenja (indeks 107,4), od kojih 411.431 ili 74,3% otpada na strane turiste.

Tablica 34. Turistička kretanja Grada Zagreba i RH u prvom polugodištu 2012.

	Dolasci turista (broj)	Indeks <u>I.-VI. 2012.</u> <u>I.-VI. 2011.</u>	Noćenja (broj)	Indeks <u>I.-VI. 2012.</u> <u>I.-VI. 2011.</u>
Grad Zagreb	327.163	104,0	553.832	107,9
Republika Hrvatska - ukupno	3.563.375	104,6	13.632.398	104,0

Izvor: DZS, Priopćenje, br.4.3.2/5., kolovoz 2012.

Na tržištu rada u 2012. još se ne raspolaže tekućim podacima o zaposlenima, ali prema kretanju broja nezaposlenih koji su u porastu može se zaključiti da je broj zaposlenih u opadanju.

Udjel Grada Zagreba u broju nezaposlenih RH iznosio je u kolovozu 2012. 12,9% i bio je apsolutno u RH najveći od svih županija. Prosjek nezaposlenih u Hrvatskoj tijekom prvog polugodišta 2012. iznosio je 323.640 osoba, što je više za 2,4% od prosjeka u istom razdoblju prethodne godine.

U Gradu Zagrebu broj evidentiranih nezaposlenih u kolovozu 2012. iznosio je 40.429 (prosjek I.-VIII. 2012. je 41.002), što je više za 2,1% prema prosjeku 2011.

U Hrvatskoj je prema statističkom registru u lipnju 2012. bilo svega 46,4% aktivnih poslovnih subjekata od registriranih. Kod tog obuhvata znatno je veći udjel aktivnih (71%), dok je najveći broj i udjel neaktivnih kod poduzeća i zadruga.

Na području Grada Zagreba djeluje trećina (33,4%) svih poslovnih subjekata u Hrvatskoj, pri čemu je udjel u aktivnim trgovačkim društvima 35%.

Udjel aktivnih od broja registriranih u Gradu Zagrebu bio je 47,7% (njih 44.776).

Pri tome su ukupno aktivni poslovni subjekti u prvom polugodištu ove godine u porastu za 7,9%, aktivna trgovačka društva za 6,5%, a udruge ustanove i tijela čak za 20% (što se odnosi isključivo na porast broja udruga). U padu je jedino broj obrtnika i slobodnih zanimanja za 3,1% ili za 545 u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje.

Prema djelatnostima NKD-a od ukupno aktivnih pravnih osoba 27,2% njih otpada na trgovinu, 17,6% na stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, 9,9% na građevinarstvo, 8% na prerađivačku industriju te 6,6% na djelatnost informacija i komunikacija. Ovih pet djelatnosti obuhvaća 69,3% svih aktivnih pravnih osoba na području Grada. Prema vlasničkoj strukturi 87% svih pravnih osoba u privatnom je vlasništvu.

Glede likvidnosti i solventnosti prema informacijama iz Financijske agencije, od travnja 2012., poslovni subjekti iskazuju značajan porast vrijednosti neizvršenih obveza za plaćanje. Ujedno je u porastu i broj blokiranih poslovnih subjekata⁶.

Pogoršanju stanja nelikvidnosti najviše su pridonijele pravne osobe iz djelatnosti prerađivačke industrije.

Interesantno je da se porast neizvršenih obaveza od svibnja gotovo u cjelini odnosio na obaveze prema dobavljačima i bankama, dokle su obaveze prema državnom proračunu i lokalnoj samoupravi smanjene, zbog pojačanih Vladinih mjera financijske discipline.

⁶ Krajem kolovoza 2012. ukupna vrijednost izvršenih obaveza za plaćanje poslovnih subjekata iznosila je u Hrvatskoj 44,06 milijardi kuna, što se odnosilo na 73.393 blokirana poslovna subjekta. Od toga su više od polovine bile pravne osobe (52,7%), na koje je otpadalo 82,2% iznosa ukupno neizvršenih obaveza.

Premda se ne raspolaže detaljnim podacima o nelikvidnim poslovnim subjektima, iznosima prijavljenih neizvršenih obveza za plaćanje i blokiranim računima pravnih osoba na lokalnoj razini, ocjenjuje se da je ovaj problem također u porastu i kod pravnih osoba kao i kod obrtnika, što posluju na području Grada Zagreba.

ZAKLJUČAK

U Hrvatskoj je gospodarska kriza rezultirala smanjenjem godišnje stope rasta BDP-a u 2009., 2010. te stagnacijom u 2011. da bi u 2012., prema privremenim tromjesečnim procjenama došlo do ponovnog pada.

Na području Grada Zagreba pokazuje se da se poduzetnici bolje nose s posljedicama krize od onih koji posluju na ostalom području Hrvatske. Prema podacima ostvarenog bruto domaćeg proizvoda za Grad Zagreb u 2010. proizlazi da je zagrebačko gospodarstvo izišlo iz krize i ostvaruje pozitivnu realnu stopu gospodarskog rasta od 3,3%. Glavni su razlozi takvih kretanja povećanje robnog izvoza i turizma te određeni porast individualne i ukupne konačne potrošnje.

U financijskim rezultatima poduzetnika Grada Zagreba u 2011. i dalje je prisutna dominantna uloga velikih poduzetnika, poduzetnika privatnog sektora vlasništva, a u iskazanoj dobiti prednjače djelatnosti industrije, zatim informacija i komunikacija, trgovine te stručne znanstvene i tehničke djelatnosti.

Financijski rezultati poduzetnika u 2012. dat će se nakon obrade i kontrole godišnjih financijskih izvještaja od strane FINE, a ovaj Ured dat će ih tijekom trećeg tromjesečja 2013.

PRILOG

Tablica 1. Pregled osnovnih financijski pokazatelja poslovanja poduzetnika Grada Zagreba za godine 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2010. i 2011.

Tablica 2. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2011.

Tablica 3. Tablica 3. Izvoz, uvoz, i investicije poduzetnika po djelatnostima u 2011.

Tablica 4. Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada i prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u kunama po djelatnostima u 2011.

Tablica 5. Bruto dodana vrijednost prema djelatnostima NKD-a 2007., Republika Hrvatska i Grad Zagreb, 2009.

Tablica 6. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2011.

Tablica 7. Ostvarenje gradskog proračuna u 2010. i 2011.

Tablica 1. Pregled osnovnih financijskih pokazatelja poslovanja poduzetnika Grada Zagreba za godine 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2010. i 2011.

iznosi u tisućama kuna

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Indeksi						Udjeli u RH		
								2006./2005.	2007./2006.	2008./2007.	2009./2008.	2010./2009.	2011./2010.	2009.	2010.	2011.
Broj poduzetnika	24.467	25.973	27.469	29.273	29.362	31.554	32.144	106,2	105,8	106,6	100,3	107,5	101,9	32,2	32,6	32,6
Broj zaposlenih na kraju razdoblja	319.997	337.958	357.203	366.704	363.104	339.291	339.072	105,6	105,7	102,7	99,0	93,4	99,9	39,9	40,2	39,8
Ukupni prihodi	267.034.193	297.200.882	330.581.206	355.225.726	323.233.088	314.987.823	329.321.161	111,3	111,2	107,5	91,0	97,4	104,6	52,7	53,3	52,7
Ukupni rashodi	251.661.717	280.565.304	311.184.991	340.255.475	315.003.918	305.329.979	320.384.694	111,5	110,9	109,3	92,6	96,9	104,9	52,2	52,4	52,3
Dobit prije oporezivanja	18.649.608	20.768.866	23.861.600	22.645.763	18.128.198	21.069.927	19.611.864	111,4	114,9	94,9	80,1	116,2	93,1	56,7	62,6	51,3
Gubitak prije oporezivanja	3.277.131	4.133.288	4.465.384	7.675.511	9.899.028	11.412.083	10.675.397	126,1	108,0	171,9	129,0	115,3	93,5	44,1	44,9	41,3
Porez na dobit	3.047.262	3.762.843	4.241.013	3.943.246	2.887.196	3.813.171	3.089.452	123,5	112,7	93,0	73,2	132,1	81,0	56,7	64,0	59,0
Dobit nakon oporezivanja	15.604.881	17.019.488	19.626.692	18.480.054	14.885.040	17.161.894	16.501.983	109,1	115,3	94,2	80,5	115,3	96,2	56,3	61,9	50,1
Gubitak nakon oporezivanja	3.279.667	4.146.752	4.471.489	7.453.048	9.543.066	11.317.221	10.654.968	126,4	107,8	166,7	128,0	118,6	94,1	43,3	44,6	41,4
Konsolidirani financijski rezultati	12.325.214	12.872.736	15.155.203	11.027.006	5.341.974	5.844.673	5.847.015	104,4	117,7	72,8	48,4	109,4	100,0	121,5	252,4	81,4
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom u kn	4.567	4.616	5.066	5.526	5.543	5.549	5.608	101,1	109,7	109,1	100,3	100,1	101,1			
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	30.949.528	37.649.903	31.683.630	32.259.303	31.196.117	20.906.765	16.413.993	121,6	84,2	101,8	96,7	67,0	78,5	61,4	56,0	49,8

Izvor: Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika za 2011., FINA

Tablica 2. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2011.

iznosi u tisućama kuna

Djelatnost	Broj poduzetnika 2011.	Ukupni prihodi			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja		
		Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A Poljoprivreda , šumarstvo i ribarstvo	213	3.019.712	3.200.743	106,0	47.544	36.668	77,1	17.642	20.851	118,2
B Rudarstvo i vađenje	34	3.703.181	2.643.506	71,4	39.398	137.149	348,1	328.329	251.165	76,5
C Prerađivačka industrija	2.972	62.504.165	66.710.822	106,7	4.188.189	4.303.054	102,7	1.213.136	935.542	77,1
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	111	25.148.789	26.259.686	104,4	1.668.157	906.194	54,3	167.489	359.777	214,8
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	83	1.878.082	2.232.031	118,8	309.127	379.559	122,8	73.640	38.274	52,0
F Građevinarstvo	3.365	20.314.240	19.299.246	95,0	985.799	761.304	77,2	1.453.727	2.072.511	142,6
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	9.678	120.626.716	129.252.998	107,2	2.872.644	2.960.847	103,1	2.999.866	2.408.363	80,3
H Prijevoz i skladištenje	890	13.076.676	13.483.360	103,1	397.676	294.522	74,1	336.758	336.211	99,8
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.183	2.181.009	2.410.268	110,5	98.072	146.391	149,3	236.309	353.058	149,4
J Informacije i komunikacije	2.330	25.210.604	24.866.579	98,6	3.059.690	2.980.040	97,4	934.702	792.558	84,8
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	314	5.476.104	6.054.589	110,6	773.224	941.705	121,8	397.454	130.915	32,9
L Poslovanje nekretninama	1.266	7.232.570	7.561.842	104,6	265.969	249.398	93,8	1.962.403	1.704.856	86,9
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6.744	16.846.326	17.040.531	101,2	1.999.680	1.789.079	89,5	748.943	759.487	101,4
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.098	3.566.444	3.641.418	102,1	121.089	163.005	134,6	171.156	212.885	124,4
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	24	71.812	75.014	104,5	10.879	14.780	135,9	150	193	129,0
P Obrazovanje	325	467.197	526.428	112,7	31.273	41.458	132,6	13.912	17.042	122,5
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	346	915.011	995.170	108,8	85.692	64.665	75,5	32.712	42.285	129,3
R Umjetnost, zabava i rekreacija	256	1.611.429	1.813.719	112,6	116.693	235.893	202,1	195.312	183.461	93,9
S Ostale uslužne djelatnosti	830	1.089.933	1.196.241	109,8	79.111	79.735	100,8	33.106	34.108	103,0
T Djelatnost kućanstava kao poslodavca	1	4.371	4.022	92,0	10	250	2485,9	0	0	
n/a Nepoznati razred djelatnosti	81	43.448	52.950	121,9	11.978	16.288	136,0	477	1.425	298,9
Sveukupno	32.144	314.987.823	329.321.161	104,6	17.161.894	16.501.983	96,2	11.317.221	10.654.968	94,1

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, Osnovni financijski rezultati, imovina i izvori sredstava poduzetnika 2011.

Tablica 3. Izvoz, uvoz, i investicije poduzetnika po djelatnostima u 2011.

iznosi u tisućama kuna

Djelatnost		Broj poduzetnika tekuće razdoblje			Izvoz - prihodi od prodaje u inozemstvu			Uvoz			Trgovinski saldo		
		ukupno	izvoznici	uvoznici	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A	Poljoprivreda , šumarstvo i ribarstvo	213	15	30	214.466	257.250	119,9	92.252	126.917	137,6	122.214	130.333	106,6
B	Rudarstvo i vađenje	34	6	7	1.537.266	1.183.558	77	661.319	339.542	51,3	875.947	844.016	96,4
C	Prerađivačka industrija	2.972	709	821	20.083.646	22.127.970	110,2	11.701.175	11.202.869	95,7	8.382.470	10.925.101	130,3
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	111	11	19	1.213.543	1.231.926	101,5	3.148.984	4.801.655	152,5	-1.935.441	-3.569.729	184,4
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	83	23	14	438.082	887.756	202,6	50.144	89.799	179,1	387.938	797.957	205,7
F	Građevinarstvo	3.365	179	252	795.923	832.590	104,6	715.748	730.915	102,1	80.176	101.675	126,8
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	9.678	1.801	2.631	6.748.819	7.762.337	115	27.706.180	31.343.730	113,1	-20.957.361	-23.581.394	112,5
H	Prijevoz i skladištenje	890	254	126	2.737.349	3.040.794	111,1	946.937	336.557	35,5	1.790.413	2.704.237	151
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.183	50	57	95.670	105.957	110,8	30.973	43.636	140,9	64.697	62.321	96,3
J	Informacije i komunikacije	2.330	680	395	2.084.939	2.159.717	103,6	2.961.804	3.017.076	101,9	-876.865	-857.359	97,8
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	314	20	16	52.403	57.435	109,6	131.514	102.686	78,1	-79.111	-45.250	57,2

Nastavak tablice na sljedećoj stranici

Djelatnost		Broj poduzetnika tekuće razdoblje			Izvoz - prihodi od prodaje u inozemstvu			Uvoz			Trgovinski saldo		
		ukupno	izvoznici	uvoznici	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
L	Poslovanje nekretninama	1.266	60	71	21.664	40.563	187,2	41.875	49.711	118,7	-20.212	-9.148	45,3
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6.744	1.257	597	2.645.763	3.001.462	113,4	946.660	1.487.968	157,2	1.699.104	1.513.494	89,1
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.098	227	153	536.707	560.472	104,4	151.221	171.213	113,2	385.486	389.259	101
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	24	3	0	770	494	64,2	23	0	0	747	494	66,2
P	Obrazovanje	325	27	9	3.300	8.117	246	1.535	1.757	114,5	1.765	6.359	360,4
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	346	14	13	2.096	8.123	387,6	2.662	1.923	72,2	-566	6.201	-
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	256	29	34	7.410	11.300	152,5	16.943	31.604	186,5	-9.533	-20.304	213
S	Ostale uslužne djelatnosti	830	51	94	100.422	182.861	182,1	183.468	257.713	140,5	-83.046	-74.852	90,1
T	Djelatnost kućanstava kao poslodavca	1	0	0	0	0		0	0		0	0	
n/a	Nepoznati razred djelatnosti	81	3	0	559	1.225	219,3	0	0		559	1.225	219,3
	Sveukupno	32.144	5.419	5.339	39.320.797	43.461.909	110,5	49.491.419	54.137.272	109,4	-10.170.622	-10.675.363	105

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, Osnovni financijski rezultati 2011.

Tablica 4. Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada i prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u kunama po djelatnostima u 2011.

Djelatnost		Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u kunama		
		2011.	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A	Poljoprivreda , šumarstvo i ribarstvo	213	9.127	9.304	101,9	5.419	5.789	106,8
B	Rudarstvo i vađenje	34	3.424	3.089	90,2	8.357	8.792	105,2
C	Prerađivačka industrija	2.972	57.630	55.673	96,6	6.034	6.148	101,9
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	111	14.327	14.178	99	6.875	6.950	101,1
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	83	1.190	1.300	109,2	4.856	4.872	100,3
F	Građevinarstvo	3.365	29.329	26.993	92	4.877	4.747	97,3
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	9.678	85.915	87.591	102	4.860	4.953	101,9
H	Prijevoz i skladištenje	890	32.109	32.867	102,4	5.769	5.809	100,7
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.183	8.199	8.753	106,8	3.560	3.479	97,7
J	Informacije i komunikacije	2.330	24.201	24.061	99,4	7.334	7.685	104,8
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	314	5.400	5.398	100	7.014	7.258	103,5
L	Poslovanje nekretninama	1.266	13.300	13.254	99,7	6.714	6.477	96,5
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6.744	23.941	24.936	104,2	6.453	6.286	97,4
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.098	18.034	18.383	101,9	3.374	3.425	101,5
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	24	313	302	96,5	4.974	4.745	95,4
P	Obrazovanje	325	1.436	1.483	103,3	4.671	5.021	107,5
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	346	2.706	2.907	107,4	5.367	5.487	102,2
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	256	6.068	5.860	96,6	3.850	3.959	102,8
S	Ostale uslužne djelatnosti	830	2.631	2.727	103,6	4.375	4.445	101,6
T	Djelatnost kućanstava kao poslodavca	1	4	3	75	3.419	3.753	109,8
n/a	Nepoznati razred djelatnosti	81	7	10	142,9	7.651	5.862	76,6
	Sveukupno	32.144	339.291	339.072	99,9	5.549	5.608	101,1

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, Osnovni financijski rezultati, 2011.

Tablica 5. Bruto dodana vrijednost prema djelatnostima NKD-a 2007., Republika Hrvatska i Grad Zagreb, 2009.

	A	B, C, D, E		F	G, H, I	J	K	L	M, N	O, P, Q	R, S, T	
	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Rudarstvo i vađenje, Prerađivačka industrija, Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija		Građevinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; Popravak motornih vozila i motocikala; Prijevoz i skladištenje; Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Informacije i komunikacije	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i obrana; Obvezno socijalno osiguranje; Obrazovanje; Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Umjetnost, zabava i rekreacija; Ostale uslužne djelatnosti; Djelatnosti kućanstava kao poslodavac, djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	Ukupno dodana vrijednost djelatnosti
		Ukupno	Prerađivačka industrija									
Broj												
Republika Hrvatska	14.409	55.191	43.877	22.449	56.585	14.316	19.231	29.524	20.458	43.057	7.372	282.592
Grad Zagreb	181	13.532	10.414	4.353	17.759	7.963	11.304	5.480	10.890	14.241	3.141	88.844
Udio u RH u %												
Republika Hrvatska	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grad Zagreb	1,3	24,5	23,7	19,4	31,4	55,6	58,8	18,6	53,2	33,1	42,6	31,4
Udio u ukupno dodanoj vrijednosti djelatnosti u %												
Republika Hrvatska	5,1	19,5	15,5	7,9	20,0	5,1	6,8	10,4	7,2	15,2	2,6	100,0
Grad Zagreb	0,2	15,2	11,7	4,9	20,0	9,0	12,7	6,2	12,3	16,0	3,5	100,0

Izvor: Priopćenje br. 12.1.2. Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije u 2009., DZS, 2012.

Tablica 6. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2011. godinu

Naziv	Ukupno svi poduzetnici			Mali poduzetnici			Srednji poduzetnici			Veliki poduzetnici		
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Broj poduzetnika	31.554	32.144	101,9	30.918	31.520	101,9	455	453	99,6	181	171	94,5
Broj dobitaša	19.043	19.535	102,6	18.592	19.076	102,6	328	342	104,3	123	117	95,1
Broj gubitaša	12.551	12.609	100,5	12.326	12.444	100,9	127	111	87,4	58	54	93,1
Broj zaposlenih	339.291	339.072	99,9	119.784	123.455	103,1	47.642	47.140	98,9	171.865	168.477	98
Ukupni prihodi	314.987.823	329.321.161	104,6	69.244.098	76.136.982	110	48.787.256	50.169.449	102,8	196.956.468	203.014.730	103,1
Ukupni rashodi	305.329.979	320.384.694	104,9	69.893.045	75.767.314	108,4	47.757.188	48.969.413	102,5	187.679.745	195.647.967	104,2
Dobit prije oporezivanja	21.069.927	19.611.864	93,1	5.113.268	6.125.294	119,8	2.325.242	2.326.593	100,1	13.631.417	11.159.977	81,9
Gubitak prije oporezivanja	11.412.083	10.675.397	93,5	5.762.214	5.755.626	99,9	1.295.174	1.126.557	87	4.354.695	3.793.214	87,1
Porez na dobit	3.813.171	3.089.452	81	969.061	1.039.511	107,3	403.812	386.935	95,8	2.440.298	1.663.006	68,1
Dobit razdoblja	17.161.894	16.501.983	96,2	4.120.412	5.084.517	123,4	1.913.936	1.942.184	101,5	11.127.546	9.475.282	85,2
Gubitak razdoblja	11.317.221	10.654.968	94,1	5.738.419	5.754.361	100,3	1.287.680	1.129.083	87,7	4.291.121	3.771.524	87,9
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	5.844.673	5.847.015	100	-1.618.008	-669.843	41,4	626.256	813.101	129,8	6.836.425	5.703.758	83,4
Neto plaće i nadnice	22.593.948	22.817.598	101	6.296.986	6.519.173	103,5	3.269.413	3.339.668	102,1	13.027.550	12.958.757	99,5
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	5.549	5.608	101,1	4.381	4.401	100,4	5.719	5.904	103,2	6.317	6.410	101,5
A. Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	285.567	47.989	16,8	35.319	47.970	135,8		19		250.247		
B. Dugotrajna imovina	413.252.210	422.151.645	102,2	77.333.803	83.541.685	108	24.239.948	24.824.570	102,4	311.678.459	313.785.390	100,7
C. Kratkotrajna imovina	183.010.989	190.000.897	103,8	62.677.179	66.400.401	105,9	29.285.417	28.725.120	98,1	91.048.392	94.875.376	104,2
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	4.170.581	4.272.486	102,4	1.501.983	1.605.513	106,9	623.787	632.818	101,4	2.044.811	2.034.155	99,5
F. UKUPNA AKTIVA = UKUPNA PASIVA	600.719.347	616.473.017	102,6	141.548.284	151.595.569	107,1	54.149.153	54.182.527	100,1	405.021.910	410.694.922	101,4

Nastavak tablice na sljedećoj stranici

Naziv	Ukupno svi poduzetnici			Mali poduzetnici			Srednji poduzetnici			Veliki poduzetnici		
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A. Kapital i rezerve	245.373.122	244.288.230	99,6	30.263.186	28.657.348	94,7	18.371.781	18.023.406	98,1	196.738.155	197.607.476	100,4
B. Rezerviranja	9.606.271	9.171.651	95,5	1.408.346	1.353.496	96,1	1.057.853	907.169	85,8	7.140.073	6.910.986	96,8
C. Dugoročne obaveze	157.677.084	165.911.795	105,2	51.113.879	55.999.427	109,6	11.905.330	12.406.819	104,2	94.657.874	97.505.548	103
D. Kratkoročne obaveze	164.153.217	174.122.855	106,1	56.018.353	62.878.791	112,2	21.647.368	21.627.166	99,9	86.487.497	89.616.898	103,6
E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	23.909.653	22.978.487	96,1	2.744.521	2.706.507	98,6	1.166.822	1.217.967	104,4	19.998.311	19.054.013	95,3
Broj poduzetnika tekuća godina	31.554	32.144	101,9	30.918	31.520	101,9	455	453	99,6	181	171	94,5
Broj izvoznika	5.277	5.419	102,7	4.846	4.988	102,9	298	306	102,7	133	125	94,0
Broj uvoznika	5.404	5.339	98,8	4.982	4.916	98,7	294	299	101,7	128	124	96,9
Izvoz	39.320.797	43.461.909	110,5	6.354.527	8.459.089	133,1	5.890.551	6.643.973	112,8	27.075.719	28.358.847	104,7
Uvoz	49.491.419	54.137.272	109,4	10.956.541	12.907.304	117,8	11.766.847	12.987.009	110,4	26.768.032	28.242.959	105,5
Trgovinski saldo	-10.170.622	-10.675.363	105	-4.602.013	-4.448.214	96,7	-5.876.296	-6.343.036	107,9	307.687	115.888	37,7
Broj poduzetnika tekuća godina	31.554	32.144	101,9	30.918	31.520	101,9	455	453	99,6	181	171	94,5
Broj investitora	7.992	7.417	92,8	7.491	6.907	98,7	343	356	103,8	158	154	97,5
Broj poduzetnika bez investicija	23.562	24.727	104,9	23.427	24.613	105,1	112	97	86,6	23	17	74,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	20.906.765	16.413.993	78,5	4.145.277	3.292.247	79,4	1.452.871	1.610.874	110,9	15.308.617	11.510.872	75,2

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, Osnovni financijski rezultati 2010., 2011.

Tablica 7. Ostvarenje gradskog proračuna u 2009., 2010. i 2011.

	Nominalne vrijednosti HRK		Struktura u %		Indeksi		
	Ostvarenje		Ostvarenje		2011./ 2010.	2010./ 2009.	2009./ 2008.
	2010.	2011.	2010.	2011.			
1. PRIHODI POSLOVANJA	6.184.235.942	6.006.202.707	98,1	97,5	97,1	92,6	93,9
Prihodi od poreza	4.410.893.500	4.336.628.074	69,9	70,4	98,3	90,6	99,9
<i>Porez i prirez na dohodak</i>	4.101.453.695	4.009.319.894	65	65,1	97,8	90,8	101
<i>Porezi na imovinu</i>	170.387.393	195.212.732	2,7	3,2	114,6	83,4	78,3
<i>Porezi na robu i usluge</i>	139.052.412	132.095.448	2,2	2,1	95	94,2	102,3
Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	39.009.843	57.466.673	0,6	0,9	147,3	70,3	172,1
<i>Pomoći od inozemnih vlada</i>	744.682	0	0	0	0	25,7	-
<i>Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU</i>	-	1.527.123	0	0	-	-	-
<i>Pomoći od međunarodnih organizacija</i>	201.887	-			-	168	-
<i>Pomoći iz proračuna</i>	38.063.274	55.939.550	0,6	0,9	147	72,6	162,7
Prihodi od imovine	435.328.401	413.054.881	6,9	6,7	94,9	86,1	98,9
<i>Prihodi od financijske imovine</i>	13.631.247	12.452.361	0,2	0,2	91,4	40,6	108,8
<i>Prihodi od nefinancijske imovine</i>	421.697.155	400.134.314	6,7	6,5	94,9	89,3	98,3
<i>Prihodi od kamata na dane zajmove</i>	-	468.206	-	0	-	-	-
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi	1.288.467.363	1.160.061.083	20,4	18,8	90	104	73,8
<i>Upravne i administrativne pristojbe</i>	62.140.969	50.371.282	1	0,8	81,1	110,5	66,5
<i>Prihodi po posebnim propisima</i>	1.226.326.395	131.700.912	19,4	2,1	10,7	103,7	74,2
<i>Komunalni doprinosi i naknade</i>	-	977.988.889	-	15,9	-	-	-
Kazne i ostali prihodi	10.536.835	38.991.996	0,2	0,6	370,1	140,9	79,4
<i>Kazne i upravne mjere</i>	8.755.923	8.266.765	0,1	0,1	94,4	154,5	86
<i>Prihodi koje proračuni i proračunski korisnici ostvare obavljanjem poslova na tržištu(vlastiti prihod)</i>	1.780.912	-	0	2,5	-	98,5	64

<i>Ostali prihodi</i>	-	30.725.230	-	-	-	-	-
2. PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	122.481.624	152.527.628	1,9	2,5	124,5	187,4	20,2
Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	90.904.501	37.380.903	1,4	0,6	41,1	269,3	34,4
<i>Prihodi od prodaje materijalne imovine - prirodnih bogatstava</i>	89.695.398	37.048.067	1,4	0,6	41,3	273,3	33,6
<i>Prihodi od prodaje nematerijalne imovine</i>	1.209.103	332.836	0	0	27,5	130,3	263,6
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	31.577.124	115.146.724	0,5	1,9	364,7	99,8	14
<i>Prihodi od prodaje građevinskih objekata</i>	31.562.120	114.612.173	0,5	1,9	363,1	99,8	14
<i>Prihodi od prodaje postrojenja i opreme</i>	15.004	13.833	0	0	92,2	427,3	3,2
<i>Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava</i>	-	520.718	-	0	-	-	-
3. UKUPNO PRIHODI (1+2)	6.306.717.567	6.158.730.335	100	100	97,7	93,5	92,4
4. RASHODI POSLOVANJA	5.420.451.812	5.487.809.731	87,4	87,3	101,2	91,2	104,2
Rashodi za zaposlene	1.482.009.954	1.487.644.490	23,9	23,7	100,4	99,6	105,5
<i>Plaće (Bruto)</i>	1.181.742.284	1.188.247.390	19,1	18,9	100,6	102,7	107,2
<i>Ostali rashodi za zaposlene</i>	93.237.054	91.658.880	1,5	1,5	98,3	68,7	91,2
<i>Doprinosi na plaće</i>	207.030.616	207.738.219	3,3	3,3	100,3	102,9	107,2
Materijalni rashodi	1.910.606.558	2.031.893.172	30,8	32,3	106,3	90,6	107,3
<i>Naknade troškova zaposlenima</i>	69.668.674	71.367.089	1,1	1,1	102,4	96,4	103,1
<i>Rashodi za materijal i energiju</i>	403.342.671	386.975.299	6,5	6,2	95,9	104,7	125,3
<i>Rashodi za usluge</i>	1.320.385.841	1.463.213.101	21,3	23,3	110,8	85,6	105,4
<i>Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa</i>	-	1.414.460	-	0	-	-	-
<i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	117.209.373	108.923.223	1,9	1,7	92,9	107,3	87,8
Financijski rashodi	48.950.164	51.805.003	0,8	0,8	105,8	87,1	94,3
<i>Kamate za primljene kredite i zajmove</i>	26.197.762	30.545.463	0,4	0,5	116,6	63,3	94,2
<i>Ostali financijski rashodi</i>	22.752.403	21.259.541	0,4	0,3	93,4	154	94,8

Subvencije	933.995.308	717.896.700	15,1	11,4	76,9	98,2	109,3
<i>Subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru</i>	883.304.957	704.467.325	14,2	11,2	79,8	96,2	110,1
<i>Subvencije trgovačkim društvima, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima izvan javnog sektora</i>	50.690.351	13.429.376	0,8	0,2	26,5	156,8	91,9
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	59.074.470	62.533.754	1	1	105,9	100,1	382,4
<i>Pomoći unutar općeg proračuna</i>	59.074.470	62.533.754	1	1	105,9	100,1	382,4
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge	263.860.242	318.811.716	4,3	5,1	120,8	92,6	103,8
<i>Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna</i>	263.860.242	318.811.716	4,3	5,1	120,8	92,6	103,8
Ostali rashodi	721.955.115	817.224.896	11,6	13	113,2	72,3	89,7
<i>Tekuće donacije</i>	457.613.214	494.890.440	7,4	7,9	108,1	88,2	98,1
<i>Kapitalne donacije</i>	88.213.049	42.599.284	1,4	0,7	48,3	90,8	114,5
<i>Kazne, penali i naknade štete</i>	25.106.890	30.385.161	0,4	0,5	121	96,8	29
<i>Izvanredni rashodi</i>	16.384.347		0,3		0	75,6	78,3
<i>Kapitalne pomoći</i>	134.637.614	249.350.011	2,2	4	185,2	40,3	87,7
5. RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	782.437.962	797.102.363	12,6	12,7	101,9	50,6	96
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	52.522.430	83.318.473	0,8	1,3	158,6	75,1	170,6
<i>Materijalna imovina - prirodna bogatstva</i>	43.201.903	70.782.513	0,7	1,1	163,8	69,7	159,6
<i>Nematerijalna imovina</i>	9.320.528	12.535.960	0,2	0,2	134,5	117,8	372,8
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	699.023.444	655.636.699	11,3	10,4	93,8	51,3	92,3
<i>Građevinski objekti</i>	639.145.151	603.314.140	10,3	9,6	94,4	51,2	92,3
<i>Postrojenja i oprema</i>	36.043.085	38.091.955	0,6	0,6	105,7	54,1	105,1
<i>Prijevozna sredstva</i>	3.188.691	836.228	0,1	0	26,2	74,3	92,9
<i>Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti</i>	9.224.104	8.616.800	0,1	0,1	93,4	80,8	82,4

<i>Nematerijalna proizvedena imovina</i>	11.422.413	4.777.576	0,2	0,1	41,8	37,8	74,8
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	30.892.088	58.147.191	0,5	0,9	188,2	26,7	119,9
<i>Dodatna ulaganja na građevinskim objektima</i>	30.892.088	58.147.191	0,5	0,9	188,2	26,8	120,2
<i>Dodatna ulaganja na postrojenjima i opremi</i>	-	-				-	12,8
<i>Dodatna ulaganja na prijevoznim sredstvima</i>	-	-				-	-
<i>Dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu</i>	-	0	-	0	-	-	68,8
6. UKUPNO RASHODI (4+5)	6.202.889.775	6.284.912.095	100	100	101,3	82,8	102,4
7. RAZLIKA PRIHODI - RASHODI (3-6)	103.827.792	-126.181.761			- 121,5	-13,8	
8. PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	202.524.207	160.879.766,00	100	100	79,4	128,6	137,7
Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	1.579.282	10.245.783,00	0,8	6,4	648,8	24	53,9
Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	944.925	633.983	0,5	0,4	67,1	104,2	42,8
Primici od zaduživanja	200.000.000	150.000.000	98,8	93,2	75	133,3	150
9. IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	174.749.851	179.717.193	100	100	102,8	141,2	73
Izdaci za dane zajmove	639.978	567.980	0,4	0,3	88,7	88,5	10,3
Izdaci za dionice i udjele u glavnici	0	2.600	0	0	-	-	-
Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	174.109.873	179.146.613	99,6	99,7	102,9	141,5	75,8
10. NETO ZADUŽIVANJE/FINANCIRANJE	27.774.356	-77.972.268			- 280,7	82,3	-61,2
11.SVEUKUPNO PRIHODI I PRIMICI (3+8)	6.509.241.774	3.024.326.162			46,5	85,5	102,7
12.SVEUKUPNO RASHODI I IZDACI (6+9)	6.377.639.626	2.884.809.154			45,2	92,4	92,1

Izvor: Godišnji obračun Proračuna grada Zagreba za 2008., Službeni glasnik Grada Zagreba , Godišnji Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zagreba za 2009.,Službeni glasnik Grada Zagreba br. 10/2010.,Godišnji Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zagreba za 2010. Službeni glasnik Grada Zagreba br. 11/2011.i Godišnji Izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zagreba za 2011., Službeni glasnik Grada Zagreb br.13/2012